

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ
ТА УПРАВЛІННЯ

Кафедра обліку і оподаткування

Н.В. Лагодієнко

ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ В ОПОДАТКУВАННІ:

*курс лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти «бакалавр» 4
курсу напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит»
денної форми навчання*

**Миколаїв
2017**

УДК 657.6

Л14

Автор: Н.В. Лагодієнко

Друкується за рішенням науково-методичної комісії обліково-фінансового факультету Миколаївського національного аграрного університету від 25.05.2017 р., протокол №9.

Рецензенти:

В. В. Тофтун – заступник начальника управління - начальник відділу контролю за відшкодуванням ПДВ Управління податків і зборів з юридичних осіб ДПІ у Центральному районі м. Миколаєва ГУ ДФС у Миколаївській області;

Т.І. Лункіна – к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Миколаївського національного аграрного університету.

Лагодієнко Н.В.

Л14 Облік і звітність в оподаткуванні : курс лекцій / Н.В. Лагодієнко.
– Миколаїв : МНАУ, 2017. – 95 с.

У курсі лекцій викладено методичні засади обліку і звітності в системі оподаткування підприємств.

Мета курсу лекцій – допомогти здобувачам ступеня вищої освіти «бакалавр» набуті базові теоретичні знання та практичні навички ведення податкового обліку, розкриття його сутності та змісту основних прикладних категорій; оволодіння практичними навичками ведення податкового обліку і складання податкової звітності, формування показників, які є підставою для взаємовідносин суб'єктів підприємницької діяльності з бюджетом.

УДК 657.6

Д 79

© Миколаївський національний аграрний
університет, 2017

© Лагодієнко Н.В., 2017

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
Модуль 1. Облік в системі оподаткування у механізмі управління суб'єктами підприємництва.....	5
Тема 1. Сутність та правила ведення обліку в системі оподаткування	5
Модуль 2. Облік податку на додану вартість	13
Тема 2. Основні вимоги та порядок реєстрації платників ПДВ..	13
Тема 3. Електронне декларування та бюджетне відшкодування податку на додану вартість.....	22
Тема 4. Облік податку на додану вартість в звичайних операціях продажу і придбання товарів (робіт, послуг).....	35
Тема 5. Особливості обліку податку на додану вартість у зовнішньоекономічних операціях.....	42
Модуль 3. Облік податку на прибуток та інших податків і зборів.....	48
Тема 6. Облік платників податку на прибуток та база оподаткування	48
Тема 7. Порядок обчислення податку на прибуток підприємств. Особливості виникнення різниць	54
Тема 8. Облік акцизного податку.....	62
Тема 9. Облік місцевих податків та зборів	72
Тема 10. Податковий облік і звітність суб'єктів спрощеної системи оподаткування.....	80
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	92

ВСТУП

Реформування бухгалтерського обліку і фінансової звітності підприємств відповідно до міжнародних стандартів здійснюється одночасно з удосконаленням системи оподаткування.

Система оподаткування може реалізувати свої функції лише за певних умов, а саме: наявність системи обліку, яка б адекватно відображала реальну економічну ситуацію і забезпечувала можливість контролю за справлянням податків, а також відповідний рівень кваліфікації спеціалістів. Це, у свою чергу, зумовило потребу в податковому обліку, який визначає суми податків і здійснює контроль за їх сплатою.

Враховуючи те, що правильність ведення обліку та своєчасне і достовірне відображення операцій у податковій звітності є однією з основних умов ефективної діяльності, облікове забезпечення звітності підприємства про податки і збори є надзвичайно важливим. Якщо ще й врахувати доволі жорстоку систему фінансових санкцій, що застосовують до підприємства при виявленні помилок в обліку та формуванні податкової звітності, то це стає абсолютно очевидним.

Тому навчальна дисципліна «Облік і звітність в оподаткуванні» є важливою для підготовки бакалаврів за спеціальностями «Облік і аудит».

Предметом дисципліни «Облік і звітність в оподаткуванні» є господарські операції та відображення їх у податковому обліку та податковій звітності.

Вивчення дисципліни передбачає отримання та систематизацію студентами знань і розуміння основних сфер оподаткування господарської діяльності, вміння аналізувати податкове законодавство.

Конспект лекцій у структурно-логічних схемах розроблено у відповідності до робочої навчальної програми з дисципліни «Облік і звітність в оподаткуванні» і містить короткий виклад основних положень лекційного матеріалу.

Модуль 1. Облік в системі оподаткування у механізмі управління суб'єктами підприємництва

Тема 1. Сутність та правила ведення обліку в системі оподаткування

Програмна анотація

1.1. Предмет, метод і організація обліку в системі оподаткування.

1.2. Законодавча база обліку в системі оподаткування.

1.3. Сутність, функції та елементи податків.

1.1. Предмет, метод і організація обліку в системі оподаткування

Облік в системі оподаткування – це система збору, реєстрації, узагальнення, зберігання та передачі інформації для визначення податкової бази з податків на основі даних первинних документів, згрупованих відповідно з порядком, передбаченим діючим податковим законодавством. Як правило, облік в оподаткуванні здійснюється шляхом суцільного, безперервного та документального обліку господарських операцій, пов'язаних з визначенням податкової бази з конкретного податку.

Предметом обліку в оподаткуванні виступає діяльність підприємства, в результаті якої у платника податків виникають зобов'язання щодо обчислення та сплати податків.

Змістом обліку в оподаткуванні є фінансові відносини, що виникають при нарахуванні та сплаті податків і зборів (обов'язкових платежів), тобто між державними податковими органами і юридичними та фізичними особами, щодо податків і обов'язкових платежів до бюджетів усіх рівнів.

Метою ведення обліку в оподаткуванні є:

1) формування повної та достовірної інформації про господарські операції, що були проведені платником протягом звітного періоду з метою оподаткування, а також забезпечення інформацією внутрішніх та зовнішніх користувачів для контролю за вірністю нарахування, повнотою та своєчасністю перерахування податків;

2) надання повної і достовірної інформації державі (в особі податкових органів), що забезпечує визначення сум податків і зборів (обов'язкових платежів) та контроль за їх своєчасною сплатою, для наповнення бюджету з метою виконання державою своїх функцій.

Кінцевою метою обліку є складання звітності, що є джерелом інформації про хід та результати діяльності платника податків за відповідний період. Систему показників звітності, порядок їх розробки і формування визначає Державна податкова адміністрація України.

Облік в системі оподаткування необхідно організувати так, щоб задовольнити потреби управління підприємством і служби податкового менеджменту в інформації щодо формування оподаткованої бази підприємства від усіх видів діяльності.

Основними завданнями обліку в системі оподаткування є:

— своєчасна та повна реєстрація підприємством господарських операцій з відображенням податкового кредиту і податкових зобов'язань;

— достовірне і своєчасне визначення сум податків та зборів (обов'язкових платежів), належних до сплати в бюджет усіх рівнів;

— своєчасне складання і надання податкової звітності;

— своєчасна сплата податків і зборів (обов'язкових платежів) до бюджетів різних рівнів;

— контроль за дотриманням податкового законодавства і нормативно-правових документів, що регулюють правила ведення податкового обліку та складання податкової звітності.

У обліку в оподаткуванні застосовується кілька методів.

Касовий метод для цілей оподаткування згідно з розділом V Податкового кодексу України - це метод податкового обліку, за яким дата виникнення податкових зобов'язань визначається як дата зарахування (отримання) коштів на банківський рахунок (у касу) платника податку або дата отримання інших видів компенсацій вартості поставлених (або тих, що підлягають поставці) ним товарів (послуг), а дата виникнення права на податковий кредит визначається як дата списання коштів з банківського рахунка (видачі з каси) платника податку або дата надання інших видів компенсацій вартості поставлених (або тих, що підлягають поставці) йому товарів (послуг).

Метод першої події окремі складові податкових зобов'язань змінюються в тому податковому періоді, в якому сталася перша з подій: відвантаження товарів або отримання коштів. Застосовується

при визначенні дати виникнення податкових зобов'язань з ПДВ (ст. 187 ПКУ).

Податковий облік має трирівневу структуру:

- 1- й — рівень первинних облікових документів;
- 2- й — рівень податкових реєстрів;
- 3- й — рівень податкової звітності з конкретного податку.

Визначення «податкова звітність» міститься у Наказі Державної податкової служби України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо приймання та комп'ютерної обробки податкової звітності платників податків в органах ДПС України» № 516 від 14.06.2012 р. Згідно зазначеного нормативного акту, податкова звітність це документи, які відповідно до Кодексу подаються платниками податків до органів ДПС і на підставі яких здійснюються нарахування та/або сплата податку, збору (обов'язкового платежу).

Загальні вимоги до складання та подання податкової звітності в Україні регулює ПК України, ним визначені принципові положення, які використовуються у системі податкової звітності.

Організація обліку в системі оподаткування має ряд передумов, від яких вона залежить, а саме: від державних нормативних актів, особливостей галузі та розміру підприємства, кваліфікації бухгалтерських кадрів і технічного забезпечення тощо.

Організаційний вплив на підсистему обліку в системі оподаткування здійснюється в межах системи бухгалтерського обліку, яка є відкритою та постійно взаємодіє з іншими економічними системами як на підприємстві, так і за його межами.

На вхід системи обліку в системі оподаткування, що зорганізується, подається правове, методологічне, методичне, інформаційне, кадрове, матеріальне та фінансове забезпечення, а на виході отримується економічна інформація.

Організація обліку в системі оподаткування використовує не тільки специфічні прийоми та методи бухгалтерського обліку, але й методи інших наук, таких як теорія організації, кібернетика, теорія систем, біологія, ергономіка, соціологія, діловодство, математика, психологія, менеджмент.

Організація обліку в системі оподаткування включає організацію ведення облікових записів та організацію роботи облікового апарату, які нерозривно пов'язані та залежать один від одного.

1.2. Законодавча база обліку в системі оподаткування

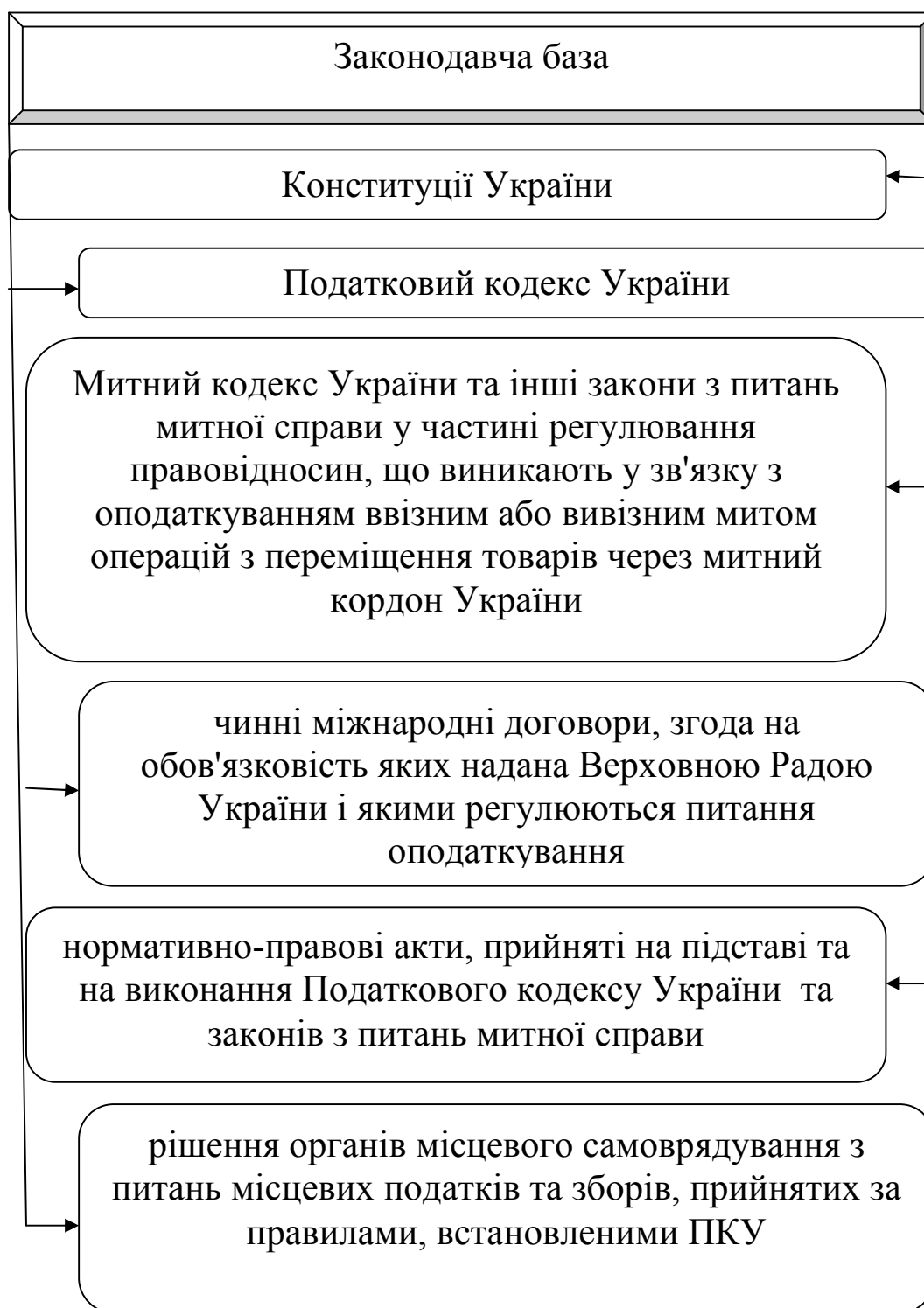
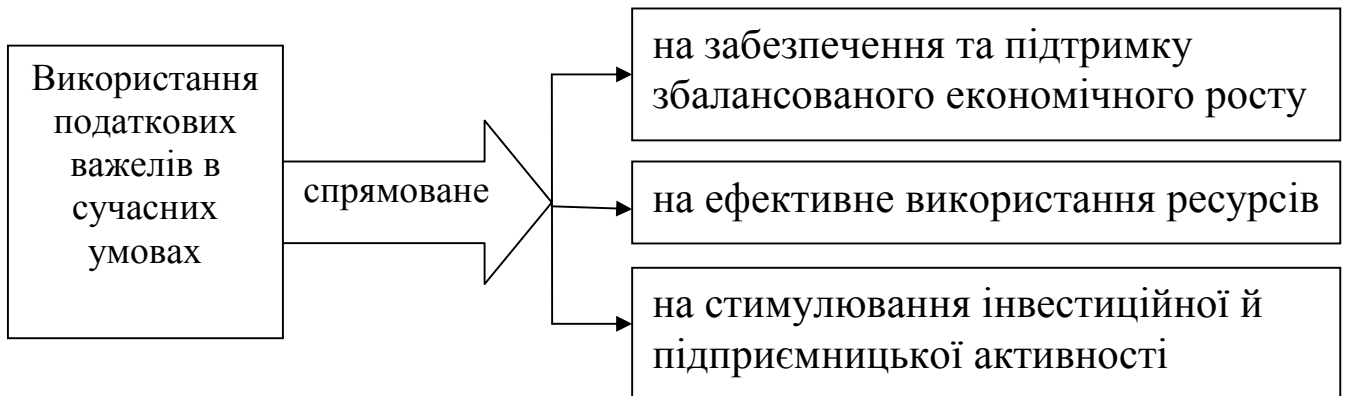

Рисунок 1.1. Законодавча база обліку в системі оподаткування

1.3. Сутність, функції та елементи податків

«Податок – це тягар, який накладається державою у формі закону, що передбачає і його розмір, і порядок сплати» – Адам Сміт («Дослідження про природу і причини багатства народів» (1776 р.)).

Податком є обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до Податкового Кодексу України

За економічним змістом податки – це фінансові відносини між державою і платниками податків з приводу примусового відчуження частини знову створеної вартості з метою формування централізованих фондів грошових ресурсів, необхідних для виконання державою її функцій. Західна наука не вдається до розгляду економічного змісту оподаткування, трактуючи податки як обов'язкові платежі, які є основним джерелом державних доходів.

Податки мають подвійний характер: з одного боку, вони виступають специфічною формою виробничих відносин, в чому і полягає їх суспільний зміст і, з іншого боку, є часткою вартості національного доходу в грошовій формі, що характеризує їх матеріальний зміст.

Інші обов'язкові платежі податкового характеру діляться на:

1) Збори – обов'язкові платежі, які мають разовий фіскальний характер і їх сплата пов'язана із компенсацією певних витрат організації діяльності. Тобто це платіж, який стягується в основному до державних цільових фондів та місцевих бюджетів.

2) Плати – обов'язкові платежі, які справляються з платників за умови конкретного еквівалентного обміну між державою та платником податку (плата за воду, землю). Тобто це сума коштів, яка повертається державі за тимчасове або постійне користування ресурсами.

3) Внески – обов’язкові платежі з юридичних та фізичних осіб, яким притаманні ознаки цільового призначення

Основні характерні особливості податку порівняно з обов’язковими платежами:

- справляється на умовах безповоротності. Повернення податку можливе лише в разі переплати або тоді, коли законодавством передбачені пільги щодо даного податку;
- має односторонній характер встановлення. Оскільки податок сплачується з метою покриття суспільних потреб, які в основному відокремлені від індивідуальних потреб конкретного платника, то він є індивідуально безповоротний. Сплата податку не породжує зустрічного зобов’язання держави чинити будь-які дії на користь конкретного платника;
- може бути сплачений лише до бюджету, а не до іншого грошового централізованого або децентралізованого фонду
- не має цільового призначення;
- є виключно атрибутом держави і базується на актах вищої юридичної сили.

Можна виділити наступні функції:

1. Фіскальна функція – головна її ознака – стабільність, що дозволяє формувати надходження податків до бюджету на постійній, стабільній основі. Вона забезпечує об’єктивні умови для утворення матеріальної основи функціонування суспільства.

2. Контрольна підфункція – полягає в можливості кількісного відображення податкових надходжень і їх зіставлення з потребами держави в фінансових ресурсах. Завдяки цій підфункції оцінюється ефективність кожного податкового каналу і податкового “пресу” в цілому, виявляється необхідність внесення змін в податкову систему і бюджетну політику.

3. Розподільча підфункція – за допомогою податків відбувається перерозподіл вартості валового внутрішнього продукту між державою та її суб’єктами. Ця підфункція дуже щільно переплітається із регулюючою функцією; наприклад, через непрямі податки створюються умови для перерозподілу коштів одних платників іншим (наприклад, через акцизи).

4. Регулююча функція – реалізується через застосування податкових пільг та податкових ставок, через які держава регулює процес накопичення капіталу, рівень платоспроможності, темпи

розширеного відтворення, захист малозабезпечених верств населення, перерозподіл доходів. Роль регулюючої функції пов'язана з економічними та соціальними процесами в суспільстві.

5. Стимулююча підфункція – реалізується через систему пільг (звільнення від сплати податків окремих осіб та категорій платників; цільові податкові пільги, включаючи податкові кредити (відстрочка стягнення податків); податкова соціальна пільга при оподаткуванні доходів громадян; вилучення з-під оподаткування певних елементів об'єкта тощо) та преференції (у вигляді інвестиційного податкового кредиту і цільової податкової пільги для фінансування інвестиційних та інноваційних витрат).

6. Стримуюча підфункція – може проявлятися через введення акцизів на тютюнові та алкогольні вироби, збільшуючи ціну їх продажу та покликана стримувати ріст споживання цих виробів.

Таблиця 1.1 Основні елементи податку

№ з/п	Елемент податку	Сутнісна характеристика
1	2	3
1	Суб'єкт податку	фізичні або юридичні особи (відокремлені підрозділи юридичних осіб), на яких покладені обов'язки справляння податку
2	Об'єкт оподаткування	явище, предмет чи процес, внаслідок наявності яких сплачується податок. Об'єктом оподаткування можуть бути майно, товари, дохід (прибуток) або його частина, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), операції з постачання товарів (робіт, послуг) та інші об'єкти, визначені податковим законодавством, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку (ст. 22 ПКУ)
3	База оподаткування	фізичний, вартісний чи інший характерний вираз об'єкта оподаткування, до якого застосовується податкова ставка і який використовується для визначення розміру податкового зобов'язання
4	Ставка податку	законодавчо встановлений розмір податку або збору, виходячи із об'єкта оподаткування або масштабу вимірювання

Продовження табл.1.1

1	2	3
5	Базова (основна) ставка	ставка, що визначена такою для окремого податку
6	Гранична ставка	максимальний або мінімальний розмір ставки за певним податком
7	Податкова пільга	передбачене податковим та митним законодавством звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору, сплата ним податку та збору в меншому розмірі за наявності підстав
8	Податкові канікули	відстрочення на певний період належних до сплати сум податків або звільнення від сплати податку протягом певного періоду певних груп платників
9	Порядок обчислення податку	обчислення суми податку здійснюється шляхом множення бази оподаткування на ставку податку із/без застосування відповідних коефіцієнтів
10	Податковий період	період часу, з урахуванням якого відбувається обчислення та сплата окремих видів податків та зборів.
11	Джерело сплати	фонд, явище чи предмет, з якого сплачується податок
12	Норма оподаткування	відношення податкових надходжень до податкової бази
13	Податковий період	період часу, з урахуванням якого відбувається обчислення та сплата окремих видів податків та зборів
14	Базовий податковий (звітний) період	період, за який платник податків зобов'язаний здійснювати розрахунки податків, подавати податкові декларації (звіти, розрахунки) та сплачувати до бюджету суми податків та зборів
15	Податковий звіт	документ, що подається платником податків контролюючому органу у строки, встановлені законом, на підставі якого здійснюється нарахування та/або сплата податкового зобов'язання

Використана література [1; 4]

Модуль 1. Облік податку на додану вартість

Тема 2. Основні вимоги та порядок реєстрації платників ПДВ

Програмна анотація

- 2.1. Платники ПДВ.
- 2.2. Вимоги щодо реєстрації осіб, платників ПДВ.
- 2.3. Анулювання реєстрації платників податку.
- 2.4. Визначення об'єкта та бази оподаткування.

2.1. Платники ПДВ

Податок на додану вартість (ПДВ) – це непрямий податок, який включається в ціну товарів, робіт, послуг, і сплачується до бюджету за рахунок коштів покупця. Порядок його справляння регламентований розділом V (ст. 180 – 211) ПКУ. Порядок реєстрації платників ПДВ регулюється нормами Положення № 1130.

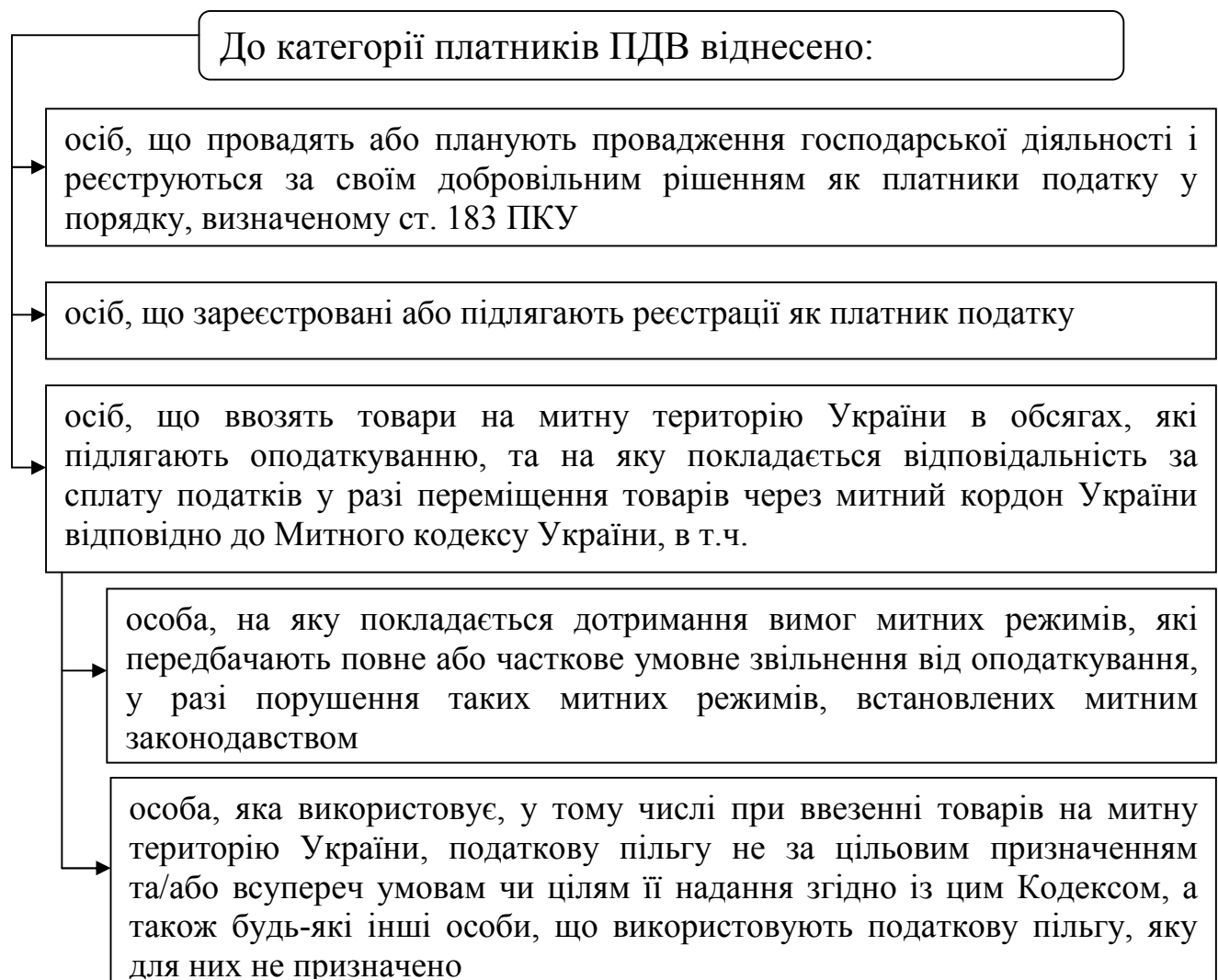

Рисунок 2.1 – Платники податку на додану вартість

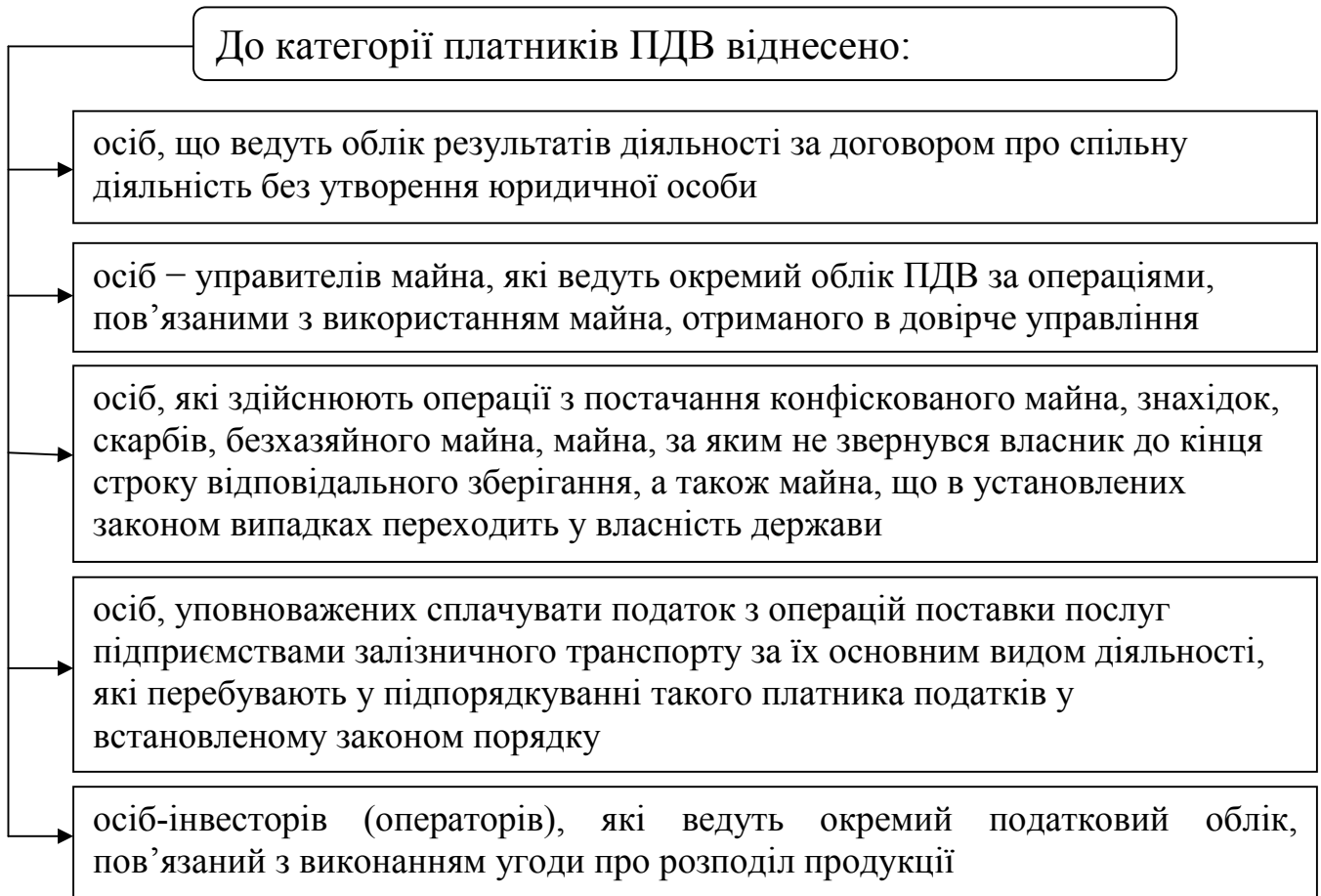

Рисунок 2.1 – Платники податку на додану вартість

2.2. Вимоги щодо реєстрації осіб, платників ПДВ

Обов'язковій реєстрації підлягає особа, у якої загальна сума від здійснення операцій з постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню, у тому числі з використанням локальної або глобальної комп'ютерної мережі, нарахована (сплачена) такій особі протягом останніх 12 календарних місяців, сукупно перевищує 1000000 гривень (без урахування податку на додану вартість). Така особа зобов'язана зареєструватися як платник податку у контролюючому органі за своїм місцезнаходженням (місцем проживання) з дотриманням вимог, передбачених ПКУ.

Якщо особи, не зареєстровані як платники податку, ввозять товари на митну територію України в обсягах, що підлягають оподаткуванню згідно із законом, такі особи сплачують податок під час митного оформлення товарів без реєстрації як платники такого податку.

Також дозволено здійснювати добровільну реєстрацію бажаючих осіб, обмежень щодо даної реєстрації не передбачено.

Будь-яка особа, що підлягає обов'язковій реєстрації чи прийняла рішення про добровільну реєстрацію як платника податку, подає до органу державної податкової служби за своїм місцезнаходженням (місцем проживання) реєстраційну заяву.

У разі обов'язкової реєстрації особи як платника податку реєстраційна заява подається до контролюючого органу не пізніше 10 числа календарного місяця, що настає за місяцем, в якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій.

У разі добровільної реєстрації особи як платника податку реєстраційна заява подається не пізніше ніж за 20 календарних днів до початку податкового періоду, з якого такі особи вважатимуться платниками податку та матимуть право на податковий кредит і складання податкових накладних.

При добровільній реєстрації особи можуть навести у заяві бажаний (запланований) день реєстрації як платника податку, що відповідає даті початку податкового періоду (календарний місяць), з якого такі особи вважатимуться платниками податку та матимуть право на складання податкових накладних.

У разі якщо останній день строку подання заяви припадає на вихідний, святковий або неробочий день, останнім днем строку вважається наступний за вихідним, святковим або неробочим робочий день.

Заява про реєстрацію особи як платника податку подається особисто такою фізичною особою або безпосередньо керівником або представником юридичної особи - платника (в обох випадках з документальним підтвердженням особи та повноважень) до контролюючого органу за місцезнаходженням (місцем проживання) особи.

У реєстраційній заяві зазначаються підстави для реєстрації особи як платника податку.

Контролюючий орган відмовляє в реєстрації особи як платника податку, якщо за результатами розгляду реєстраційної заяви та/або поданих документів встановлено, що особа не відповідає вимогам, визначеним ПКУ, а також якщо при поданні реєстраційної заяви чи визначенні бажаного (запланованого) дня реєстрації не дотримано порядок та строки (терміни), встановлені законодавством.

У разі відсутності підстав для відмови у реєстрації особи як платника податку контролюючий орган зобов'язаний протягом трьох робочих днів після надходження реєстраційної заяви до

контролюючого органу внести до реєстру платників податку запис про реєстрацію такої особи як платника податку.

Будь-яка особа, яка підлягає обов'язковій реєстрації як платник податку, і не подала до контролюючого органу реєстраційну заяву, несе відповідальність за ненарахування або несплату цього податку на рівні зареєстрованого платника без права нарахування податкового кредиту та отримання бюджетного відшкодування.

За запитом платника податку контролюючий орган надає безоплатно протягом двох робочих днів, що настають за днем отримання такого запиту, витяг з реєстру платників податку. Витяг діє до внесення змін до реєстру.

Перереєстрація платника податку здійснюється з дотриманням правил та у строки, визначені ПКУ для реєстрації платників податку, шляхом внесення відповідного запису до реєстру платників податку.

Особі, що реєструється як платник податку, присвоюється індивідуальний податковий номер, який використовується для сплати податку.

2.3. Анулювання реєстрації платників податку

Реєстрація діє до дати анулювання реєстрації платника податку, яка проводиться шляхом виключення з реєстру платників податку і відбувається у разі (рис.2.2)

Анулювання реєстрації зареєстрованої особи, яка подала заяву про анулювання реєстрації, якщо загальна вартість оподатковуваних товарів/послуг, що надаються такою особою, за останні 12 календарних місяців була меншою від 1 млн.грн, за умови сплати суми податкових зобов'язань здійснюється за заявою платника податку.

В інших випадках анулювання реєстрації може здійснюватися за заявою платника податку або за самостійним рішенням відповідного контролюючого органу.

Анулювання реєстрації здійснюється на дату: подання заяви платником податку або прийняття рішення контролюючим органом про анулювання реєстрації; зазначену в судовому рішенні; припинення дії договору про спільну діяльність, договору управління майном, угоди про розподіл продукції або закінчення строку, на який утворено особу, зареєстровану як платник податку; що передусє дню втрати особою статусу платника податку на додану вартість.

Анулювання реєстрації платників ПДВ відбувається у разі, якщо:

зареєстрована особа подала заяву про анулювання реєстрації, якщо загальна вартість оподатковуваних товарів/послуг, що надаються такою особою, за останні 12 календарних місяців була меншою від 1 млн.грн, за умови сплати суми податкових зобов'язань

зареєстрована особа прийняла рішення про припинення та затвердила ліквідаційний баланс, передавальний акт або розподільчий баланс відповідно до законодавства за умови сплати суми податкових зобов'язань із податку

зареєстрована особа реєструється як платник єдиного податку, умова сплати якого не передбачає сплати податку на додану вартість

зареєстрована особа протягом 12 послідовних податкових місяців не подає контролюючому органу декларації з податку на додану вартість та/або подає таку декларацію (податковий розрахунок), яка (який) свідчить про відсутність постачання/придбання товарів/послуг, здійснених з метою формування податкового зобов'язання чи податкового кредиту

установчі документи зареєстрованої особи визнані рішенням суду недійсними

господарським судом винесено ухвалу про ліквідацію юридичної особи - банкрута

платник податку ліквідується за рішенням суду (фізична особа позбувається статусу суб'єкта господарювання) або особу звільнено від сплати податку чи її податкову реєстрацію анульовано (скасовано, визнано недійсною) за рішенням суду

фізична особа, зареєстрована як платник податку, померла, її оголошено померлою, визнано недієздатною або безвісно відсутньою, обмежено її цивільну дієздатність

припинено дію договору про спільну діяльність, договору управління майном, угоди про розподіл продукції або закінчився строк, на який утворено особу, зареєстровану як платник податку

Рисунок 2.2 – Підстави анулювання реєстрації платників ПДВ

При цьому датою анулювання реєстрації платника податку визначається дата, що настала раніше.

Контролюючий орган анулює реєстрацію особи як платника податку, що подав заяву про анулювання реєстрації, якщо встановить, що він відповідає вимогам ПКУ.

У разі відсутності законних підстав для анулювання реєстрації контролюючий орган протягом 10 календарних днів після надходження заяви платника податку про анулювання реєстрації подає такому платникові податку вмотивовану письмову відмову в анулюванні реєстрації з поясненнями із зазначеного питання.

З моменту анулювання реєстрації особи як платника податку така особа позбавляється права на віднесення сум податку до податкового кредиту, складання податкових накладних.

У разі анулювання реєстрації особи як платника податку останнім звітним (податковим) періодом є період, який розпочинається від дня, що настає за останнім днем попереднього податкового періоду, та закінчується днем анулювання реєстрації.

Якщо товари/послуги, необоротні активи, суми податку по яких були включені до складу податкового кредиту, не були використані в оподатковуваних операціях у межах господарської діяльності, такий платник податку в останньому звітному (податковому) періоді не пізніше дати анулювання його реєстрації як платника податку зобов'язаний визначити податкові зобов'язання по таких товарах/послугах, необоротних активах виходячи із звичайної ціни відповідних товарів/послуг чи необоротних активів, крім випадків анулювання реєстрації як платника податку внаслідок реорганізації платника податку шляхом приєднання, злиття, перетворення, поділу та виділення відповідно до закону.

У разі якщо платник податку, реєстрація якого анулюється, має податкові зобов'язання за результатами останнього податкового періоду, така сума податку враховується в суму зменшення бюджетного відшкодування, а в разі його відсутності у строки, визначені цим Кодексом, платник зобов'язаний погасити суму податкових зобов'язань або податкового боргу з цього податку, що виникли до такого анулювання, за їх наявності, незалежно від того, залишатиметься така особа зареєстрованою як платник цього податку на день сплати такої суми податку чи ні.

У разі якщо за результатами останнього податкового періоду особа має право на отримання бюджетного відшкодування, таке

відшкодування надається протягом строків, визначених ПКУ, незалежно від того, чи буде така особа залишатися зареєстрованою як платник цього податку на дату отримання такого бюджетного відшкодування, чи ні.

Про анулювання реєстрації платника податку контролюючий орган зобов'язаний письмово повідомити особу протягом трьох робочих днів після дня анулювання такої реєстрації.

2.4. Визначення об'єкта та бази оподаткування

Об'єктом оподаткування є операції платників податку з:

а) постачання товарів, місце постачання яких розташоване на митній території України, у тому числі операції з безоплатної передачі та з передачі права власності на об'єкти застави позичальнику (кредитору), на товари, що передаються на умовах товарного кредиту, а також з передачі об'єкта фінансового лізингу в користування лізингоотримувачу/орендарю;

б) постачання послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України;

в) ввезення товарів на митну територію України;

г) вивезення товарів за межі митної території України;

е) постачання послуг з міжнародних перевезень пасажирів і багажу та вантажів залізничним, автомобільним, морським і річковим та авіаційним транспортом. Перевезення вважається міжнародним, якщо таке перевезення здійснюється за єдиним міжнародним перевізним документом. Таким документом може бути:

- авіаційна вантажна накладна (Air Waybill);

- міжнародна автомобільна накладна (CMR);

- накладна СМГС (накладна УМВС);

- коносамент (Bill of Lading); накладна ЦІМ (CIM);

- вантажна відомість (Cargo Manifest), інші документи, передбачені законами України

Розглянемо базу оподаткування ПДВ окремих господарських операцій (табл.2.1).

Таблиця 2.1 База оподаткування ПДВ окремих господарських операцій

Типи господарських операцій	База оподаткування
1	2
Операції з постачання товарів/послуг	Їх договірна вартість з урахуванням загальнодержавних податків та зборів, але не нижче ціни придбання
Операції з постачання самостійно виготовлених товарів/послуг	Їх договірна вартість з урахуванням загальнодержавних податків та зборів, але не нижче звичайних цін
Операції з постачання необоротних активів	Їх договірна вартість з урахуванням загальнодержавних податків та зборів, але не нижче балансової (залишкової) вартості за даними бухгалтерського обліку
Переведення виробничих основних засобів до складу невиробничих основних засобів (в т. ч. псування, нестача)	Балансова (залишкова) вартість, що склалася станом на початок звітного (податкового) періоду, протягом якого здійснюються такі операції (у разі відсутності обліку необоротних активів – виходячи із звичайної ціни)
Переведення основних засобів з оподаткованої діяльності до неоподаткованої / не є об'єктом оподаткування	
Вартість тари, визначеної як поворотна або заставна	До бази оподаткування не включається. У разі якщо у строк більше ніж 12 календарних місяців з моменту надходження поворотної тари вона не повертається відправнику, її вартість включається до бази оподаткування отримувача
Постачання вживаних товарів (комісійна торгівля), що придбані в осіб, не зареєстрованих як платники податку	Комісійна винагорода
Постачання однорідних вживаних товарів, придбаних у осіб, не зареєстрованих як платники податку, у межах договорів, що передбачають передання права власності на такі товари	Позитивна різниця між ціною продажу та ціною придбання таких товарів
Передача/отримання товарів/послуг у межах договорів комісії (консигнації), поруки, довірчого управління (посередницькі операції)	Вартість постачання цих товарів
постачання товарів за договорами фінансового лізингу, які були повернуті лізингодержувачем, не зареєстрованим як платник податку у зв'язку з невиконанням умов такого договору	Позитивна різниця між ціною продажу і ціною придбання таких товарів

Продовження табл. 2.1

1	2
<p>Постачання товарів/послуг, які є об'єктом оподаткування, під забезпечення боргових зобов'язань покупця, наданих такому платнику податку у формі простого або переказного векселя, або інших боргових інструментів, випущених таким покупцем або третьою особою</p>	<p>Договірна вартість без урахування дисконтів або інших знижок з номіналу такого векселя, а за процентними векселями – така договірна вартість, збільшена на суму процентів, нарахованих або таких, що повинні бути нараховані на суму номіналу такого векселя.</p>
<p>Ліквідація основних виробничих або невиробничих засобів за самостійним рішенням платника податку</p>	<p>Вартість за звичайними цінами, але не нижче балансової вартості на момент ліквідації</p>
<p>Постачання неплатникам ПДВ сільськогосподарської продукції та продуктів її переробки, раніше придбаних (заготовлених) у фізичних осіб неплатників ПДВ</p>	<p>Торгова націнка (надбавка), встановлена платником податку</p>
<p>Постачання відповідно до Закону України «Про автомобільний транспорт» квитків на проїзд в автобусах та на перевезення багажу</p>	<p>винагорода, до якої включається автостанційний збір та не включається вартість перевезення, що перераховується перевізнику, та сума витрат на страхування пасажирів, яка перераховується страховій компанії.</p>
<p>Постачання на митній території України товарів, які є продуктами переробки товарів, поміщених у митний режим переробки на митній території, у тому числі отриманих як оплата за постачання послуг з переробки</p>	<p>визначається згідно із статтею 188 ПКУ</p>
<p>Постачання (продаж, відчуження іншим способом) банками та іншими фінансовими установами майна, набутого ними у власність внаслідок звернення стягнення на таке майно</p>	<p>позитивна різниця між ціною постачання та ціною придбання такого майна. Ціна придбання визначається як вартість майна, за якою таке майно набуто у власність. У разі придбання майна у платника податку ціна придбання визначається з урахуванням податку на додану вартість</p>
<p>Постачання послуг з перевезення (переміщення, транспортування) природного газу транскордонними газопроводами (транспортування природного газу територією України в митному режимі транзиту), що виконуються (надаються) публічним акціонерним товариством «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України»</p>	<p>договірна (контрактна) вартість з урахуванням загальнодержавних податків та зборів</p>

Ставки податку встановлюються від бази оподаткування в таких розмірах:

а) 20 відсотків;

б) 0 відсотків;

в) 7 відсотків по операціях з:

- постачання на митній території України та ввезення на митну територію України лікарських засобів, дозволених для виробництва і застосування в Україні та внесених до Державного реєстру лікарських засобів, а також медичних виробів за переліком, затвердженим Кабінетом Міністрів України;
- постачання на митній території України та ввезення на митну територію України лікарських засобів, медичних виробів та/або медичного обладнання, дозволених для застосування у межах клінічних випробувань, дозвіл на проведення яких надано центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я".

Використана література [1; 8; 12]

Тема 3. Електронне декларування та бюджетне відшкодування податку на додану вартість.

Програмна анотація

3.1. Порядок електронного декларування податку на додану вартість.

3.2. Бюджетне відшкодування ПДВ.

3.3. Звітні (податкові) періоди.

3.1. Порядок електронного декларування податку на додану вартість

До документів, на підставі яких ведеться облік ПДВ, належать

– податкова накладна в електронній формі, оформлена відповідно до вимог ст. 201 ПКУ, та зареєстрована;

– розрахунок коригування;

– Єдиний реєстр податкових накладних.

Порядок складання податкової накладної регулюється ст. 201 ПКУ та наказом Міністерства фінансів України від 31.12.2015 №

1307 Про затвердження форми податкової накладної та Порядку заповнення податкової накладної.

На дату виникнення податкових зобов'язань платник податку зобов'язаний скласти податкову накладну в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації у порядку, визначеному законодавством, електронного підпису уповноваженої платником особи та зареєструвати її в Єдиному реєстрі податкових накладних.

У податковій накладній зазначаються в окремих рядках такі обов'язкові реквізити:

а) порядковий номер податкової накладної;

б) дата складання податкової накладної;

в) повна або скорочена назва, зазначена у статутних документах юридичної особи або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи, зареєстрованої як платник податку на додану вартість, - продавця товарів/послуг;

г) податковий номер платника податку (продавця та покупця).

д) повна або скорочена назва, зазначена у статутних документах юридичної особи або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи, зареєстрованої як платник податку на додану вартість, - покупця (отримувача) товарів/послуг;

е) опис (номенклатура) товарів/послуг та їх кількість, обсяг;

є) ціна постачання без урахування податку;

ж) ставка податку та відповідна сума податку в цифровому значенні;

з) загальна сума коштів, що підлягають сплаті з урахуванням податку;

і) код товару згідно з УКТ ЗЕД, для послуг - код послуги згідно з Державним класифікатором продукції та послуг.

Правила заповнення податкової накладної

РОЗДІЛ А

Рядок I - загальна сума коштів, що підлягають сплаті з урахуванням податку на додану вартість

Рядки II – IV - суми податку на додану вартість, нараховані виходячи з обсягів постачання, зазначених у рядках V та VI

Рядки V – IX - загальні обсяги постачання товарів/послуг в розрізі кодів ставок, зазначених у графі 8 нижньої табличної частини податкової накладної.

РОЗДІЛ Б

Графа 2 – номенклатура товарів/послуг постачальника (продавця):

1. на суму перевищення ціни придбання товарів/послуг над фактичною ціною (договірною вартістю) їх постачання зазначається „перевищення ціни придбання над фактичною ціною постачання товарів/послуг, указаних в податковій накладній № _____” (зазначається порядковий номер податкової накладної, складеної на суму постачання цих товарів/послуг, визначену виходячи з їх фактичної ціни (договірної вартості))

2. на суму перевищення звичайної ціни самостійно виготовлених товарів/послуг над фактичною ціною їх постачання, у цій графі також зазначається „перевищення звичайної ціни самостійно виготовлених товарів/послуг, указаних у податковій накладній № _____” (зазначається порядковий номер податкової накладної, складеної на суму постачання цих товарів/послуг, визначену виходячи з їх фактичної ціни (договірної вартості)).

3. на суму перевищення балансової (залишкової) вартості необоротних активів над фактичною ціною (договірною вартістю) їх постачання, у цій графі також зазначається „перевищення балансової (залишкової) вартості над фактичною ціною постачання необоротних активів, указаних в податковій накладній № _____” (зазначається порядковий номер податкової накладної, складеної на суму постачання цих необоротних активів, визначену виходячи з їх фактичної ціни (договірної вартості)).

4. в межах виконання багатосторонньої угоди про розподіл продукції оператором інвестору зазначається „розподіл сум податкового кредиту за багатосторонньою угодою про розподіл продукції”.

5. при складанні зведених податкових накладних зазначаються дати складання та порядкові номери податкових накладних, складених на такого платника податку при постачанні йому товарів/послуг, необоротних активів, за якими він визначає податкові зобов'язання

Графа 3 – код товару згідно з УКТ ЗЕД згідно з УКТ ЗЕД зазначається суцільним порядком без будь-яких розділових знаків (пробілів, крапок тощо)

Графа 4 – одиниця виміру товарів/послуг умовне позначення відповідної назви одиниці вимірювання/обліку (українське)

Графа 5 – одиниця виміру товарів/послуг код відповідної одиниці вимірювання/обліку

Графа 6 – кількість (об'єм, обсяг) постачання кількість (об'єм, обсяг) постачання товарів/послуг

Графа 7 – ціна постачання ціна постачання без урахування податку на додану вартість у гривнях з копійками

Графа 8 – код ставки ПДВ:

20 – у разі здійснення операцій з постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню за основною ставкою;

7 – у разі здійснення операцій з постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню за ставкою 7 відсотків;

901 – у разі здійснення операцій з вивезення товарів за межі митної території України, що підлягають оподаткуванню за нульовою ставкою;

902 – у разі здійснення операцій з постачання на митній території України товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню за нульовою ставкою;

903 – у разі здійснення операцій з постачання товарів/послуг, які звільнені від оподаткування

Графа 9 – код пільги: зазначається код відповідної пільги з податку на додану вартість згідно з Довідниками податкових пільг, які затверджені ДФС станом на дату складання податкової накладної

Графа 10 – обсяг постачання:

1. обсяг постачання (база оподаткування) без урахування ПДВ;

2. для зведених податкових накладних – вартість (частина вартості) товару/послуги, необоротного активу, на яку нараховується податок

У податковій накладній, складеній в межах виконання багатосторонньої угоди про розподіл продукції оператором інвестору графи 3 – 10 не заповнюються.

клітинках податкової накладної, які не підлягають заповненню, нулі, прочерки та інші знаки чи символи не проставляються.

До розділу А податкової накладної вносяться дані щодо зворотної (заставної) тари. Вартість тари визначається у договорі (контракті) як зворотна (заставна) і не включається до бази оподаткування, а зазначається в графі Х як загальна сума коштів, що підлягають сплаті.

В деяких випадках податкова накладна не надається покупцю, при цьому в ній зазначається тип причини не надання:

01 - Складена на суму збільшення компенсації вартості поставлених товарів/послуг (для податкових накладних, особливості заповнення яких викладені в п. 13 Порядку 1307)

02 - Складена на постачання неплатнику податку

03 - Складена на постачання товарів/послуг у рахунок оплати праці фізичним особам, які перебувають у трудових відносинах із платником податку

04 - Складена на постачання у межах балансу для невиробничого використання

05 - Складена у зв'язку з ліквідацією основних засобів за самостійним рішенням платника податку

06 - Складена у зв'язку з переведенням виробничих основних засобів до складу невиробничих

07 - Складена на операції з вивезення товарів за межі митної території України

08 - Складена на постачання для операцій, які не є об'єктом оподаткування податком на додану вартість

09 - Складена на постачання для операцій, які звільнені від оподаткування податком на додану вартість

10 - Складена з метою визначення при анулюванні реєстрації платника податку податкових зобов'язань за товарами/послугами, необоротними активами, суми податку за якими були включені до складу податкового кредиту та не були використані в оподатковуваних операціях у межах господарської діяльності

11 - Складена за щоденними підсумками операцій

12 - Складена на постачання неплатнику, в якій зазначається назва покупця (для податкових накладних, особливості заповнення яких викладені у п. 10 Порядку № 1307)

13 - Складена у зв'язку з використанням виробничих або невиробничих засобів, інших товарів/послуг не в господарській діяльності

14 - Складена отримувачем (покупцем) послуг від нерезидента

15 - Складена на суму перевищення ціни придбання товарів/послуг над фактичною ціною їх постачання

16 - Складена на суму перевищення балансової (залишкової) вартості необоротних активів над фактичною ціною їх постачання

17 - Складена на суму перевищення звичайної ціни самостійно виготовлених товарів/послуг над фактичною ціною їх постачання

Таблиця 2.2 Зв'язок між Типами причин та умовними кодами

Типи причин	Умовні коди
тип причини «12»	у графі "Отримувач (покупець)" зазначається найменування юридичної особи (дипломатичної місії) або прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи (особи з числа дипломатичного персоналу та членів їх сімей), а у рядку "Індивідуальний податковий номер отримувача (покупця)" проставляється умовний ІПН "200000000000";
типи причин «01», «02», «11»	у графі "Отримувач (покупець)" зазначається "Неплатник", а у рядку "Індивідуальний податковий номер отримувача (покупця)" проставляється умовний ІПН "100000000000";
тип причини «07»	у графі "Отримувач (покупець)" зазначаються найменування (П. І. Б.) нерезидента та через кому - країна, в якій зареєстрований покупець (нерезидент), а у рядку "Індивідуальний податковий номер отримувача (покупця)" проставляється умовний ІПН "300000000000";
типи причин «03», «04», «05», «06», «08», «09», «10» «13»	у рядку "Індивідуальний податковий номер отримувача (покупця)" проставляється умовний ІПН "400000000000", а в рядку "Отримувач (покупець)" платник податку зазначає власне найменування (П. І. Б.);
типи причин «04», «08», «09» або «13»	у разі якщо у полі «Зведена податкова накладна» проставлено відмітку "X" та вказано типи причин «04», «08», «09» або «13», то у графі «Отримувач (покупець)» платник податку зазначає власне найменування (П. І. Б.), у рядку "Індивідуальний податковий номер отримувача (покупця)" проставляється умовний ІПН "600000000000"

У разі звільнення від оподаткування у податковій накладній робиться запис "Без ПДВ" з посиланням на відповідні пункти (підпункти), статті, підрозділи, розділи ПКУ.

Для операцій, що оподатковуються, і операцій, звільнених від оподаткування, складаються окремі податкові накладні.

Податкова накладна складається на кожне повне або часткове постачання товарів/послуг, а також на суму коштів, що надійшли на

поточний рахунок як попередня оплата (аванс).

Податкова накладна може бути складена за щоденними підсумками операцій (якщо податкова накладна не була складена на ці операції) у разі:

здійснення постачання товарів/послуг за готівку кінцевому споживачеві (який не є платником податку), розрахунки за які проводяться через касу/реєстратори розрахункових операцій або через банківську установу чи платіжний пристрій (безпосередньо на поточний рахунок постачальника);

виписки транспортних квитків, готельних рахунків або рахунків, які виставляються платнику податку за послуги зв'язку, інші послуги, вартість яких визначається за показниками приладів обліку, що містять загальну суму платежу, суму податку та податковий номер постачальника (продавця), крім тих, форма яких встановлена міжнародними стандартами;

надання платнику податку касових чеків, що містять суму поставлених товарів/послуг, загальну суму нарахованого податку (з визначенням фіскального та податкового номерів постачальника).

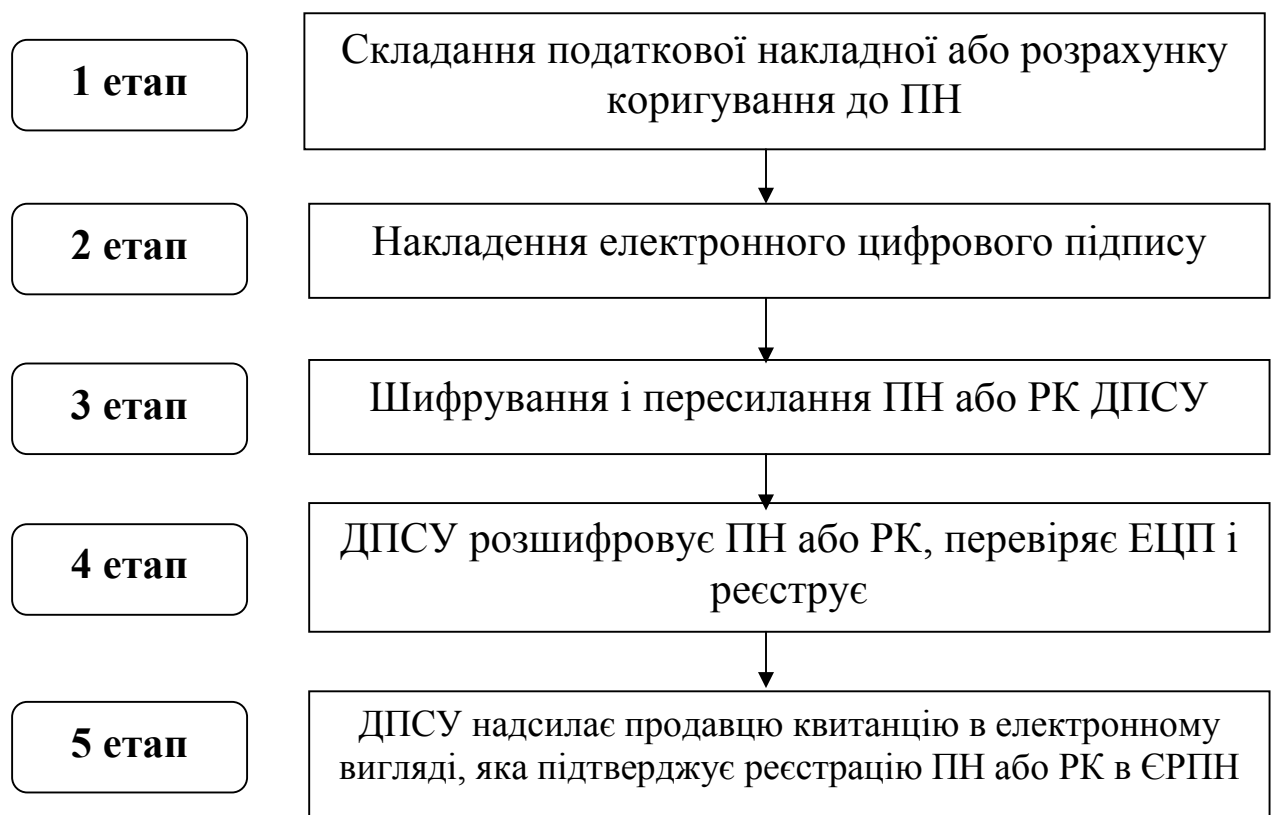

Рисунок 2.3 – Етапи реєстрації ПН/РК в ЄРПН

Правила ведення Єдиного реєстру податкових накладних

1) Накладання електронного цифрового підпису юридичною особою:

першим – електронний цифровий підпис головного бухгалтера (бухгалтера) або електронний цифровий підпис керівника; другим – електронний цифровий підпис, що є аналогом відбитка печатки постачальника (продавця) (за наявності)

2) Накладання електронного цифрового підпису фізичною особою:

першим – електронний цифровий підпис фізичної особи – підприємця; другим – електронний цифровий підпис, що є аналогом відбитка печатки постачальника (продавця) (за наявності).

3) Шифрування ПН – здійснюється в електронній формі та надсилається до ДФС засобами телекомунікаційного зв'язку

4) Опрацювання ПН у ДФС – розшифровується, перевіряється електронний цифровий підпис, визначається відповідність електронного документа формату (стандарту), затвердженому в установленому порядку, та у разі відсутності причин для відмови проводиться їх реєстрація

5) Підтвердження прийняття ПН – видається квитанція в електронній формі, у якій наводяться реквізити зазначених документів, відповідність електронного документа формату (стандарту), затвердженому в установленому порядку, результати перевірки електронного цифрового підпису, інформація про постачальника (продавця) товарів (послуг), дата і час прийняття, реєстраційний номер, податковий період, за який подається податкова накладна та/або розрахунок коригування.

6) Зберігання – квитанція, на яку накладається електронний цифровий підпис ДФС, підлягає шифруванню та надсилається платникові податку, який здійснює реєстрацію, засобами телекомунікаційного зв'язку. Примірник квитанції в електронній формі зберігається у ДФС

7) Причини відмови у прийнятті ПН – наявність помилок під час заповнення податкової накладної; відсутність в Реєстрі відомостей, що містяться у податковій накладній, яка коригується; факт реєстрації податкової накладної та/або розрахунку коригування з такими ж реквізитами; порушення вимог щодо наявності суми податку.

Підставою для нарахування сум податку, що відносяться до податкового кредиту без отримання податкової накладної, також є:

а) транспортний квиток, готельний рахунок або рахунок, який виставляється платнику податку за послуги зв'язку, інші послуги, вартість яких визначається за показниками приладів обліку, що містять загальну суму платежу, суму податку та податковий номер продавця, крім тих, форма яких встановлена міжнародними стандартами;

б) касові чеки, які містять суму отриманих товарів/послуг, загальну суму нарахованого податку (з визначенням фіскального номера та податкового номера постачальника). При цьому з метою такого нарахування загальна сума отриманих товарів/послуг не може перевищувати 200 гривень за день (без урахування податку).

У разі використання платниками для розрахунків із споживачами реєстраторів розрахункових операцій касовий чек повинен містити дані про загальну суму коштів, що підлягає сплаті покупцем з урахуванням податку, та суму цього податку, що сплачується у складі загальної суми.

3.2. Бюджетне відшкодування ПДВ.

Сума податку, що підлягає сплаті (перерахуванню) до Державного бюджету України або бюджетному відшкодуванню, визначається як різниця між сумою податкового зобов'язання звітного (податкового) періоду та сумою податкового кредиту такого звітного (податкового) періоду.

При позитивному значенні така сума підлягає сплаті (перерахуванню) до бюджету у строки, встановлені ПКУ.

Для перерахування податку до бюджету центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову та митну політику, надсилає центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, в якому відкриті рахунки платників у системі електронного адміністрування податку на додану вартість, реєстр платників, в якому зазначаються назва платника, податковий номер та індивідуальний податковий номер платника, звітний період та сума податку, що підлягає перерахуванню до бюджету.

На підставі такого реєстру центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, в якому відкриті рахунки

платників у системі електронного адміністрування податку на додану вартість, не пізніше останнього дня строку, встановленого цим Кодексом для самостійної сплати податкових зобов'язань, перераховує суми податку до бюджету.

При від'ємному значенні така сума:

а) враховується у зменшення суми податкового боргу з податку, що виник за попередні звітні (податкові) періоди (у тому числі розстроченого або відстроченого відповідно до ПКУ) в частині, що не перевищує суму, обчислену відповідно до пункту 200-¹.3 статті 200-¹ ПКУ на момент отримання контролюючим органом податкової декларації, а в разі відсутності податкового боргу;

б) або підлягає бюджетному відшкодуванню за заявою платника у сумі податку, фактично сплаченій отримувачем товарів/послуг у попередніх та звітному податкових періодах постачальникам таких товарів/послуг або до Державного бюджету України, в частині, що не перевищує суму, обчислену відповідно до пункту 200-¹.3 статті 200-¹ цього Кодексу на момент отримання контролюючим органом податкової декларації, на поточний рахунок платника податку та/або у рахунок сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу такого платника податку з інших платежів, що сплачуються до державного бюджету;

в) та/або зараховується до складу податкового кредиту наступного звітного (податкового) періоду.

Платник податку, який має право на отримання бюджетного відшкодування та прийняв рішення про повернення суми бюджетного відшкодування, подає відповідному контролюючому органу податкову декларацію та заяву про повернення суми бюджетного відшкодування, яка відображається у податковій декларації.

Формування Реєстру заяв про повернення суми бюджетного відшкодування здійснюється на підставі баз даних центрального органу виконавчої влади, що реалізує податкову і митну політику, та центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів.

До такого Реєстру вносяться такі дані:

1) найменування платника податку та його індивідуальний податковий номер;

2) дата подання заяви про повернення суми бюджетного відшкодування на рахунок платника у банку, поданої у

складі податкової декларації або уточнюючого розрахунку (в разі їх подання);

3) сума податку, заявленого до бюджетного відшкодування, зазначена у кожній заяві, поданій у складі податкової декларації або уточнюючого розрахунку (в разі їх подання), у тому числі окремо, яка підлягає перерахуванню на рахунок платника податку у банку та/або в рахунок сплати грошових зобов'язань, та/або погашення податкового боргу такого платника податку з інших платежів, що сплачуються до державного бюджету;

4) сума податку, заявленого до бюджетного відшкодування, зменшена на суму податкового боргу;

5) реквізити поточного рахунка платника податку для перерахування бюджетного відшкодування;

6) реквізити бюджетних рахунків для перерахування у рахунок сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу такого платника податку з інших платежів, що сплачуються до державного бюджету;

7) реквізити бюджетного рахунка, з якого здійснюється бюджетне відшкодування податку;

8) дата початку та закінчення проведення перевірки даних, зазначених у податковій декларації або уточнюючому розрахунку (в разі їх подання), в складі яких подана заява про повернення суми бюджетного відшкодування, з обов'язковою відміткою щодо виду перевірки (камеральна, документальна);

9) сума податку, заявленого до бюджетного відшкодування, та дата поданої до контролюючого органу заяви в разі виникнення у платника податку необхідності змінити напрям узгодженого бюджетного відшкодування;

10) дата складення та вручення платнику податків акта перевірки;

11) дата та номер податкового повідомлення-рішення та сума бюджетного відшкодування за кожною заявою з урахуванням (у разі подання) уточнюючого розрахунку, неузгоджена контролюючим органом;

12) дата початку оскарження податкового повідомлення-рішення та сума бюджетного відшкодування, що оскаржується;

13) дата закінчення оскарження податкового повідомлення-рішення та сума бюджетного відшкодування, узгоджена за результатами оскарження;

14) сума узгодженого контролюючим органом бюджетного відшкодування за кожною заявою та дата її узгодження;

15) дата та сума повернення бюджетного відшкодування на рахунок платника у банку;

16) дата та сума зарахування (перерахування) в рахунок сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу такого платника податку з інших платежів, що сплачуються до державного бюджету.

Внесення даних до Реєстру заяв про повернення суми бюджетного відшкодування посадовими особами відповідних органів здійснюється з дотриманням вимог законів щодо електронного підпису та електронного документообігу.

Заяви про повернення сум бюджетного відшкодування автоматично вносяться до Реєстру заяв про повернення суми бюджетного відшкодування протягом операційного дня їх отримання у хронологічному порядку їх надходження.

Повернення узгоджених сум бюджетного відшкодування здійснюється у хронологічному порядку відповідно до черговості внесення до Реєстру заяв про повернення суми бюджетного відшкодування.

Платники податку, які мають право на бюджетне відшкодування та подали заяву про повернення суми бюджетного відшкодування, отримують таке бюджетне відшкодування в разі узгодження контролюючим органом заявленої суми бюджетного відшкодування за результатами камеральної перевірки, а у випадках, визначених пунктом 200.11ПКУ - за результатами перевірки.

Контролюючий орган має право протягом 60 календарних днів, що настають за граничним строком подання податкової декларації, а в разі якщо така податкова декларація надана після закінчення граничного строку - за днем її фактичного подання провести документальну перевірку платника податку в разі, якщо розрахунок суми бюджетного відшкодування було зроблено за рахунок від'ємного значення, сформованого за операціями:

- ◆ за періоди до 1 липня 2015 року, що не підтверджені документальними перевірками;
- ◆ з придбання товарів/послуг за період до 1 січня 2017 року у платників податку, що використовували спеціальний режим оподаткування, визначений відповідно до статті 209 ПКУ.

Рішення про проведення документальної перевірки має бути прийнято не пізніше закінчення граничного строку проведення камеральної перевірки.

У разі наявності у платника податку податкового боргу бюджетному відшкодуванню підлягає заявлена сума податку, зменшена на суму такого податкового боргу.

Джерелом сплати бюджетного відшкодування (у тому числі заборгованості бюджету) є доходи бюджету, до якого сплачується податок

Забороняється обумовлювати або обмежувати виплату бюджетного відшкодування наявністю або відсутністю доходів, отриманих від цього податку в окремих регіонах України.

Суми податку, не відшкодовані платникам протягом визначеного строку, вважаються заборгованістю бюджету з відшкодування податку на додану вартість. На суму такої заборгованості нараховується пеня на рівні 120 відсотків облікової ставки Національного банку України, встановленої на момент виникнення пені, протягом строку її дії, включаючи день погашення.

3.3. Звітні (податкові) періоди

Звітний (податковий) період – період, за який платник податку зобов'язаний проводити розрахунки податку та сплачувати його до бюджету. Звітний (податковий) період для подання податкової декларації з ПДВ до контролюючих органів дорівнює одному календарному місяцю, а в особливих випадках, застережених ПКУ, – календарному кварталу.

В окремих випадках податковий період може бути менший або більший за один календарний місяць, зокрема:

– якщо особа реєструється як платник ПДВ з іншого дня, ніж перший день календарного місяця, першим звітним періодом є період, який розпочинається від дня такої реєстрації та закінчується останнім днем першого повного календарного місяця;

– якщо податкова реєстрація особи анулюється в інший день, ніж останній день календарного місяця, то останнім звітним (податковим) періодом є період, який розпочинається з першого дня такого місяця та закінчується днем такого анулювання.

Використана література [1; 8; 9; 10; 11; 12; 14]

Тема 4. Облік податку на додану вартість в звичайних операціях продажу і придбання товарів (робіт, послуг)

Програмна анотація

- 4.1. Аналітичний та синтетичний облік ПДВ.
- 4.2. Облік ПДВ в звичайних операціях продажу товарів (робіт, послуг).
- 4.3. Облік ПДВ в звичайних операціях придбання товарів (робіт, послуг).
- 4.4. Послідовність складання звітності з податку на додану вартість.

4.1. Аналітичний та синтетичний облік ПДВ.

Для відображення розрахунків платника податків з бюджетом Планом рахунків бухгалтерського обліку передбачено субрахунок 641 «Розрахунки за податками» в розрізі якого платник податку відкриває і веде аналітичний рахунок 641- 1 «Розрахунки з ПДВ».

Згідно Інструкції про бухгалтерський облік податку на додану вартість встановлено, що по Дт 641- 1 необхідно відображати суму податкового кредиту на яку платник податку має право зменшити своє податкове зобов'язання по сплаті ПДВ.

По Дт цього рахунку відображається також суми сплаченого податку, що відносяться в погашення податкового зобов'язання.

До податкового кредиту відносяться суми податку, сплачені/нараховані у разі здійснення операцій з:

- а) придбання або виготовлення товарів та послуг;
- б) придбання (будівництво, спорудження, створення) необоротних активів (у тому числі у зв'язку з придбанням та/або ввезенням таких активів як внесок до статутного фонду та/або при передачі таких активів на баланс платника податку, уповноваженого вести облік результатів спільної діяльності);
- в) отримання послуг, наданих нерезидентом на митній території України, та в разі отримання послуг, місцем постачання яких є митна територія України;
- г) ввезення необоротних активів на митну територію України за договорами оперативного або фінансового лізингу;
- г) ввезення товарів та/або необоротних активів на митну територію України.

Датою віднесення сум податку до податкового кредиту вважається дата тієї події, що відбулася раніше:

- дата списання коштів з банківського рахунка платника податку на оплату товарів/послуг;
- дата отримання платником податку товарів/послуг.

По Кт 641-1 відображається сума податкового зобов'язання платника податку зі сплати ПДВ.

Датою виникнення податкових зобов'язань з постачання товарів/послуг вважається дата, яка припадає на податковий період, протягом якого відбувається будь-яка з подій, що сталася раніше:

а) дата зарахування коштів від покупця/замовника на банківський рахунок платника податку як оплата товарів/послуг, що підлягають постачанню, а в разі постачання товарів/послуг за готівку - дата оприбуткування коштів у касі платника податку, а в разі відсутності такої - дата інкасації готівки у банківській установі, що обслуговує платника податку;

б) дата відвантаження товарів, а в разі експорту товарів - дата оформлення митної декларації, що засвідчує факт перетинання митного кордону України, оформлена відповідно до вимог митного законодавства, а для послуг - дата оформлення документа, що засвідчує факт постачання послуг платником податку.

Планом рахунків також передбачено застосування 2 субрахунків 643, 644.

Субрахунок 643 «Податкові зобов'язання» призначений для обліку суми ПДВ, визначену, зважаючи на суму одержаних авансів за готову продукцію, товари, інші матеріальні цінності, що підлягають відвантаження.

На субрахунку 644 «Податковий кредит» ведеться облік суми податку на додану вартість, на яку підприємство має право зменшити податкове зобов'язання.

4.2. Облік ПДВ в звичайних операціях продажу товарів (робіт, послуг).

Розглянемо відображення в бухгалтерському обліку операцій з попередньої оплати покупцями вартості товарів, робіт, послуг, які будуть реалізовані у майбутньому.

1. Зарахування коштів, що надійшли як аванс у безготівковому порядку від покупця на суму 8400 грн, в т. ч. ПДВ 1400 грн.

Дт 311	Кт 681	8400 грн
--------	--------	----------

2. Нараховане податкове зобов'язання підприємства по сплаті ПДВ 1400 грн.

Дт 643 Кт 641 1400 грн

3. Відвантажена покупцю раніше оплачена ним готова продукція на суму 8400 грн, в т.ч. ПДВ 1400 грн.

Дт 361 Кт 701 8400 грн

4. Відновлено податкове зобов'язання за розрахунками по відвантаженій покупцю готовій продукції, яке було зменшено у межах першої події

Дт 701 Кт 643 1400 грн

5. Проведено залік взаємозаборгованості

Дт 681 Кт 361 8400 грн

Розглянемо відображення на бухгалтерських рахунках операцій по реалізації товарів (робіт, послуг), коли відвантаження товарів, виконання робіт, надання послуг передують оплаті грошми:

1. Списана фактична собівартість реалізованої продукції на суму 3500 грн.

Дт 901 Кт 26 3500 грн

2. Відвантажена покупцю готова продукція по договірній вартості на суму 4800 грн, в т.ч. ПДВ 800 грн.

Дт 361 Кт 701 4800 грн

3. Нараховане податкове зобов'язання по сплаті ПДВ

Дт 701 Кт 641 800 грн

4. Надійшли на розрахунковий рахунок кошти від покупця в оплату раніше відвантаженої продукції

Дт 311 Кт 361 4800 грн

Щодо обліку ПДВ по операціях продажу у платника податку виникають податкові зобов'язання по сплаті податку за якою першою подією, що знаходить своє відображення по кредиту 641;

Субрахунок 643 платником податку застосовується у випадку отримання підприємством коштів на банківський рахунок від покупців в оплату продукції.

4.3. Облік ПДВ операцій придбання товарів(робіт , послуг).

Розглянемо відображення на бухгалтерських рахунках операцій придбання матеріальних цінностей за умови перерахування коштів у порядку попередньої оплати:

1) Підприємством перераховано з поточного рахунку передоплата постачальнику за матеріали на загальну суму 3600 грн, в

т. ч. ПДВ 600 грн.

Дт 371 Кт 311 3600 грн

2) Сплачена постачальнику сума ПДВ віднесена у зменшення податкового зобов'язання підприємства по сплаті податку

Дт 641 Кт 644 600 грн

3) Надійшли від постачальника і оприбутковані раніше оплачені матеріали оплачені матеріали.

Дт 201 Кт 631 3000 грн

4) На суму ПДВ по матеріалах, що надійшли, відновлюється податковий кредит за розрахунками

Дт 644 Кт 631 600 грн

5) зменшена заборгованість постачальнику на суму передоплати матеріалів

Дт 631 Кт 371 3600 грн

Розглянемо відображення на бухгалтерських рахунках операцій придбання матеріальних цінностей за умови, коли їх надходження передуює оплаті

А) Оприбутковані матеріали, які надійшли від постачальника суму 2400 грн., в т. ч. ПДВ 400 грн.

Дт 201 Кт 631 2000 грн

Б) Вказана в документах постачальника сума ПДВ віднесена у зменшення податкового зобов'язання по сплаті податку

Дт 641 Кт 631 400 грн

В) Перераховані з розрахункового рахунку постачальнику грошові кошти за раніше одержані матеріали

Дт 631 Кт 311 2400 грн

При здійсненні обліку ПДВ по операціях придбання товарів на території України у платник а податку право на податковий кредит виникає за любою першою подією. Податковий кредит в сумі ПДВ відноситься в зменшення податкового зобов'язання, що показується за ДТ 641

Субрахунок 644 при обліку ПДВ по операціях придбання товарів на території України застосовується платником податку у випадку попередньої оплати.

4.4. Послідовність складання звітності з податку на додану вартість.

Подання податкової декларації з ПДВ передбачено п.46.1 ст. 46 розділу II «Адміністрування податків, зборів (обов'язкових

платежів)» та ст. 203 розділу V «Податок на додану вартість» ПКУ.

Форма податкової звітності з ПДВ затверджена Наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість» від 28.01.2016 № 21.

До податкової звітності з податку на додану вартість (далі - податкова звітність) належать:

- податкова декларація з податку на додану вартість з додатками;
- уточнюючий розрахунок податкових зобов'язань з податку на додану вартість у зв'язку з виправленням самотійно виявлених помилок з додатками;
- розрахунок податкових зобов'язань, нарахованих отримувачем послуг, не зареєстрованим як платник податку на додану вартість, які постачаються нерезидентами, у тому числі їх постійними представництвами, не зареєстрованими платниками податків, на митній території України.

Податкова звітність подається до контролюючого органу особою, яка зареєстрована платником податку на додану вартість, за винятком:

- розрахунку податкових зобов'язань, нарахованих отримувачем послуг, не зареєстрованим як платник податку на додану вартість, які постачаються нерезидентами, у тому числі їх постійними представництвами, не зареєстрованими платниками податків, на митній території України, який подається особою, не зареєстрованою платником податку на додану вартість, і тільки за той звітний (податковий) період (календарний місяць), у якому такі послуги отримано;
- декларації за останній звітний (податковий) період у разі анулювання реєстрації платником податку.

Для подання декларації встановлюються такі строки:

1) якщо звітний (податковий) період дорівнює календарному місяцю, декларація подається до контролюючого органу, в якому перебуває на обліку платник податку, протягом 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) місяця;

2) якщо звітний (податковий) період дорівнює календарному кварталу, декларація подається до контролюючого органу, в якому перебуває на обліку платник податку, протягом 40 календарних днів,

що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) кварталу.

Декларація подається платником у строк за формою, встановленою на дату подання.

До декларації вносяться дані податкового обліку платника окремо за кожний звітний (податковий) період без наростаючого підсумку.

Декларація та додатки до неї, а також інша податкова звітність з податку на додану вартість, подаються до контролюючого органу за місцем обліку платника податку відповідно до встановленого законодавством порядку сплати податку.

Податкова звітність з податку на додану вартість подається в електронній формі всіма платниками цього податку з дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису підзвітних осіб у порядку, визначеному законодавством.

У разі припинення договору про визнання електронних документів з підстав, визначених законом, платник податків має право до складання нового договору подавати податкову звітність до контролюючого органу, в якому він перебуває на обліку як платник податку, в один із таких способів:

1) особисто платником податку або уповноваженою на це особою;

2) надсилається поштою з повідомленням про вручення та з описом вкладення.

Усі показники у податковій звітності проставляються у гривнях без копійок з відповідним округленням за загальновстановленими правилами.

У колонці А в усіх необхідних випадках проставляються обсяги постачання (придбання) без урахування податку на додану вартість, сума податку вказується у колонці Б.

Платник податку самостійно обчислює суму податкового зобов'язання, яку зазначає в податковій звітності. Дані, наведені в податковій звітності, мають відповідати даним бухгалтерського та податкового обліку платника.

У рядках податкової звітності, що не заповнюються, нулі, прочерки та інші знаки чи символи не проставляються.

Податкова звітність повинна бути підписана:

1) керівником платника податку або уповноваженою особою, а також особою, яка відповідає за ведення бухгалтерського обліку та

подання податкової декларації до контролюючого органу. У разі ведення бухгалтерського обліку і подання податкової декларації безпосередньо керівником платника податку така податкова декларація підписується таким керівником;

2) фізичною особою - платником податку або його законним представником;

3) особою, відповідальною за ведення бухгалтерського обліку та подання податкової декларації згідно з договором про спільну діяльність або з договором про управління майном;

4) особою, відповідальною за ведення бухгалтерського обліку та подання податкової декларації інвестора (оператора), який веде окремий податковий облік, пов'язаний із виконанням угоди про розподіл продукції.

У складі декларації подаються передбачені додатки (у разі заповнення даних у відповідних рядках декларації).

Додатками до декларації є:

1) розрахунок коригування сум податку на додану вартість (Д1);

2) довідка про суму від'ємного значення звітного (податкового) періоду, яка зараховується до складу податкового кредиту наступного звітного (податкового) періоду (Д2);

3) розрахунок суми бюджетного відшкодування (Д3);

4) заяви про повернення суми бюджетного відшкодування та/або суми коштів на рахунку у системі електронного адміністрування податку на додану вартість та/або врахування реєстраційної суми платника податку, що реорганізується, в обрахунку реєстраційної суми правонаступника (Д4);

5) розшифровки податкових зобов'язань та податкового кредиту в розрізі контрагентів (Д5);

6) довідка (Д6) подається платниками, які заповнюють рядок 5 декларації, та підприємствами (організаціями) інвалідів;

7) розрахунок (перерахунок) частки використання товарів/послуг, необоротних активів в оподатковуваних операціях (Д7);

8) заява про допущення продавцем товарів/послуг помилок при зазначенні обов'язкових реквізитів податкової накладної та/або порушення продавцем/покупцем граничних термінів реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних податкової накладної та/або розрахунку коригування (Д8);

9) розрахунок податкових зобов'язань за операціями, визначеними в статті 16-1 Закону України "Про державну підтримку

сільського господарства України", та питомої ваги вартості сільськогосподарських товарів (ДС9).

Додатки додаються до декларацій за наявності подій, які підлягають відображенню у таких додатках.

У разі допущення продавцем товарів/послуг помилок при зазначенні обов'язкових реквізитів податкової накладної, та/або порушення продавцем/покупцем граничних термінів реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних податкової накладної та/або розрахунку коригування покупець/продавець таких товарів/послуг має право додати до податкової декларації за звітний податковий період заяву із скаргою на такого продавця/покупця за формою згідно з (Д8). Копії документів, подаються до контролюючого органу за місцем обліку платника податків у строки, передбачені для подання податкової декларації.

Податкова декларація складається з 3 розділів: Розділ I «Податкові зобов'язання», Розділ II «Податковий кредит», Розділ III «Розрахунки за звітний період»

Якщо в результаті розрахунку різниці між сумою податкових зобов'язань (рядок 9) і податкового кредиту (рядок 17) отримано позитивне значення, то заповнюється рядок 18 декларації.

У рядку 18 вказується сума податку на додану вартість, яка підлягає нарахуванню за підсумками поточного звітного (податкового) періоду та сплачується до загального фонду державного бюджету

Якщо в результаті розрахунку значення різниці між сумою податкових зобов'язань (рядок 9) і податкового кредиту (рядок 17) отримано від'ємне значення, то заповнюється рядок 19 декларації.

Використана література [1; 8; 9; 10; 11; 12; 14]

Тема 5. Особливості обліку податку на додану вартість у зовнішньоекономічних операціях

Програмна анотація

5.1. Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій

5.2. Відображення на рахунках бухгалтерського обліку ПДВ по імпортних операціях в умовах звичайної форми сплати податку.

5.1. Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій.

Імпорт товарів – це купівля українськими об'єктами зовнішньоекономічних відносин у іноземних суб'єктів господарської діяльності товарів із ввезення чи без ввезення їх на територію

України, коли вони використовуються установами й організаціями, які знаходяться за її межами.

Відповідно до ст. 185 Податкового Кодексу об'єктом оподаткування є операції платників податку з ввезення товарів на митну територію України.

З метою оподаткування цим податком до операцій з ввезення товарів на митну територію України та вивезення товарів за межі митної території України прирівнюється поміщення товарів у будь-який митний режим, визначений Митним кодексом України.

Згідно Податкового Кодексу ст. 190 п.190.1 Базою оподаткування для товарів, що ввозяться на митну територію України, є договірна (контрактна) вартість, але не нижче митної вартості цих товарів, визначеної відповідно до розділу III Митного кодексу України, з урахуванням мита та акцизного податку, що підлягають сплаті і включаються до ціни товарів.

Для цілей визначення податкових зобов'язань зі сплати митних платежів застосовується офіційний курс валюти України до іноземної валюти, встановлений Національним банком України, що діє на 0 годин дня подання митної декларації, а у разі, якщо митна декларація не подається, - дня визначення податкових зобов'язань

Для послуг, які постачаються нерезидентами на митній території України, базою оподаткування є договірна (контрактна) вартість таких послуг з урахуванням податків та зборів, за винятком податку на додану вартість, що включаються до ціни постачання відповідно до законодавства. Визначена вартість перераховується в національну валюту за валютним (обмінним) курсом Національного банку України на дату виникнення податкових зобов'язань. У разі отримання послуг від нерезидентів без їх оплати база оподаткування визначається, виходячи із звичайних цін на такі послуги без урахування податку.

При ввезенні товарів на митну територію України здійснюється їх митне оформлення на основі митної декларації.

Митна декларація на бланку єдиного адміністративного документа для декларування товарів, що переміщуються через митний кордон України декларантами (крім громадян), заповнюється на:

—товари, митна вартість яких перевищує суму, еквівалентну 150 євро;

- товари, які підлягають державному експортному контролю та переміщення яких через митний кордон України згідно із законодавством потребує надання відповідного дозволу чи висновку;
- товари, які ввозяться на митну територію України і підлягають державній реєстрації відповідно до законодавства;
- товари, які поміщуються в митні режими митного складу, вільної митної зони, безмитної торгівлі, переробки на митній території України, переробки за межами митної території України та після перебування у таких митних режимах поміщуються в інші митні режими.

Митна декларація на бланку єдиного адміністративного документа заповнюється державною мовою за допомогою комп'ютера.

Митна декларація на бланку єдиного адміністративного документа подається разом з її електронною копією. Інформація, внесена декларантом до електронної копії митної декларації, повинна відповідати інформації, внесеній декларантом до оригіналу на паперовому носії, за винятком тієї інформації, яка в установленому порядку вноситься тільки до електронної копії.

Електронна митна декларація складається з полів електронного документа, що відповідають формам митних декларацій на паперовому носії, та засвідчується електронним цифровим підписом особи, яка її склала.

У разі якщо митне оформлення товарів, вивезених за межі митної території України (заповнення рядка 2 декларації), здійснювалося не з використанням електронної митної декларації, до контролюючого органу за місцем обліку платника податків, подаються оригінали митних декларацій (примірники декларанта).

Бланки єдиного адміністративного документа використовуються для оформлення митних декларацій (митної декларації, заповненої у звичайному порядку, попередньої, тимчасової, періодичної та додаткової митних декларацій).

В одній митній декларації на бланку єдиного адміністративного документа може бути задекларовано не більш як 999 товарів.

Додаткові аркуші форми МД-3, доповнення форми МД-6 та специфікації форми МД-8 у разі їх застосування є невід'ємною частиною митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа форми МД-2.

- На додаткових аркушах форми МД-3 зазначаються відомості про:
- товари, що мають різні коди згідно з УКТЗЕД;
 - товари з однаковим кодом згідно з УКТЗЕД, які мають різні дані (країну походження, ознаки та характеристики, що впливають на застосування ставок ввізного (вивізного), особливих видів мита, акцизного податку, податку на додану вартість);
 - інші товари у випадках, визначених Мінфіном.

Доповнення форми МД-6 використовується у разі, коли в будь-якій графі форми МД-2, МД-3 або МД-8 митної декларації на паперовому носії не вистачає місця для внесення необхідних відомостей декларантом або для проставлення службових відміток чи внесення відомостей посадовою особою митного органу.

Порядок розподілу аркушів митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа на паперовому носії визначається Мінфіном.

Під час здійснення митного оформлення товарів із застосуванням митних декларацій факт виконання окремих митних формальностей підтверджується шляхом внесення посадовою особою митного органу, яка виконала таку формальність, за допомогою автоматизованої системи митного оформлення відповідної відмітки до електронної митної декларації або електронної копії митної декларації, поданої на паперовому носії.

Автоматизована система митного оформлення входить до складу Єдиної автоматизованої інформаційної системи митних органів України, що функціонує відповідно до положення, яке затверджується Мінфіном.

Митна декларація на паперовому носії вважається оформленою за наявності на всіх її аркушах відбитка особистої номерної печатки посадової особи митного органу, яка завершила митне оформлення.

Електронна митна декларація вважається оформленою за наявності внесеної до неї посадовою особою митного органу, яка завершила митне оформлення, за допомогою автоматизованої системи митного оформлення відмітки про завершення митного оформлення та засвідчення такої декларації електронним цифровим підписом посадової особи митного органу, яка завершила митне оформлення. Оформлена електронна митна декларація за допомогою автоматизованої системи митного оформлення перетворюється у візуальну форму, придатну для сприйняття її змісту людиною, у форматі, що унеможливорює у подальшому внесення змін до неї,

засвідчується електронним цифровим підписом посадової особи митного органу, яка завершила митне оформлення, та надсилається декларанту або уповноваженій ним особі.

Митна декларація на бланку єдиного адміністративного документа заповнюється на партію товарів, що переміщуються через митний кордон України на підставі одного зовнішньоекономічного договору (контракту) або іншого документа, що використовується в міжнародній практиці замість зовнішньоекономічного договору (контракту), та поміщується у визначений митний режим.

Партією товарів вважаються:

- ◆ товари, що переміщуються через митний кордон України від одного відправника на адресу одного одержувача за одним товарно-транспортним документом на перевезення;
- ◆ товари, що переміщуються через митний кордон України трубопровідним транспортом або лініями електропередачі протягом одного календарного місяця;
- ◆ товари, що пересилаються на митну територію України від одного відправника на адресу одного одержувача в міжнародних поштових відправленнях в одній депеші;
- ◆ товари, що пересилаються на митну територію України в міжнародних експрес-відправленнях протягом однієї доби, незалежно від кількості товарно-транспортних документів на перевезення;
- ◆ товари, що переміщуються через митний кордон України одним громадянином в ручній поклажі у пасажирському відділенні (салоні) транспортного засобу, яким прямує такий громадянин, або супроводжуваному (несупроводжуваному) багажі.

За бажанням декларанта або уповноваженої ним особи одна митна декларація на бланку єдиного адміністративного документа може бути заповнена на кілька партій товарів, що ввезені на митну територію України, або вивозяться за межі митної території України залізничним транспортом та відправляються від одного відправника на адресу одного одержувача або переміщуються транзитом від одного відправника на адресу одного одержувача та відправляються з однієї прикордонної передавальної станції за місцем ввезення на митну територію України, за умови, що такі товари переміщуються через митний кордон України на підставі одного зовнішньоекономічного договору (контракту) або іншого документа, який використовується в міжнародній практиці замість

зовнішньоекономічного договору (контракту), поміщуються у визначений митний режим, одночасно пред'являються митному органу, яким здійснюється їх митне оформлення, та за наявності можливості заповнення відповідно до встановленого порядку спільних для всіх задекларованих товарів граф митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа.

За бажанням декларанта або уповноваженої ним особи товари, що ввозяться на митну територію України у складі однієї партії, можуть декларуватись за кількома митними деклараціями за умови, що таке розділення не призводить до віднесення товарів до таких, що не є об'єктом оподаткування митними платежами, та митні декларації подаються на всі товари у складі цієї партії незалежно від їх вартості.

Одна митна декларація на кілька партій товарів або кілька митних декларацій на одну партію товарів можуть складатись у випадках, визначених Мінфіном.

Особливості виконання митних формальностей під час здійснення митного оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України в розібраному чи незібраному стані декількома партіями протягом певного строку (комплектних об'єктів), визначаються Мінфіном.

5.2. Відображення на рахунках бухгалтерського обліку ПДВ по імпорتنим операціям в умовах звичайної форми сплати податку.

Операції з ввезення товарів на митну територію України оподатковуються ПДВ (п.п. «в» п. 185.1 ПКУ). При цьому датою виникнення податкових зобов'язань є дата надання митної декларації для митного оформлення (п. 187.8 ПКУ), на що звертають увагу і податківці.

Суми ПДВ, розраховані виходячи з митної вартості товарів, включають в ПК (п. 198.3 ПКУ). Датою виникнення права на віднесення сум ПДВ до ПК є дата сплати ПДВ за податковими зобов'язаннями (п. 198.2 ПКУ). Документом, що засвідчує право на віднесення сум податку до ПК, є МД (п. 201.12 ПКУ), яка може бути оформлена в паперовій або в електронній формі.

При продажу будь-яких товарів, в тому числі і імпорتنим, потрібно враховувати мінімальну базу оподаткування, яка не може бути нижчою за ціну їх придбання (абз. 2 п. 188.1 ПКУ). Як саме визначати таку ціну, в ПКУ не сказано. Податківці пропонують

орієнтуватися на ціну придбання товарів, без урахування розміру митної вартості.

Розглянемо відображення імпорتنих операціях на рахунках бухгалтерського обліку

Таблиця 5.1 Відображення імпорتنих операціях на рахунках бухгалтерського обліку

Імпорт товару з передоплатою				
02.08.16	Перераховано попередню оплату за товар нерезиденту	371	312	<u>\$10000</u> 247835,25
12.08.16	Перераховано митним органам кошти на сплату імпорتنих платежів (ПДВ і мито)	377	311	64500,00
12.08.16	Списані витрати на сплату:			
	«ввізного» ПДВ	641/ПДВ	377	52100,00
	мита	281	377	12400,00
12.08.16	Отримано товари від постачальника	281	632	<u>\$10000</u> 247835,25
12.08.16	Відображено залік заборгованостей	632	371	<u>\$10000</u> 247835,25

Модуль 3. Облік податку на прибуток та інших податків і зборів

Тема 6. Облік платників податку на прибуток та база оподаткування

Програмна анотація

- 6.1. Платники податку.
- 6.2. Об'єкт оподаткування.

6.1. Платники податку

Перелік платників податку на прибуток наведено в ст.133 ПКУ (рис.6.1).

Постійне представництво до початку своєї господарської діяльності стає на облік в контролюючому органі за своїм місцезнаходженням. Постійне представництво, яке розпочало свою господарську діяльність до реєстрації в контролюючому органі, вважається таким, що ухиляється від оподаткування, а одержані ним прибутки вважаються прихованими від оподаткування.

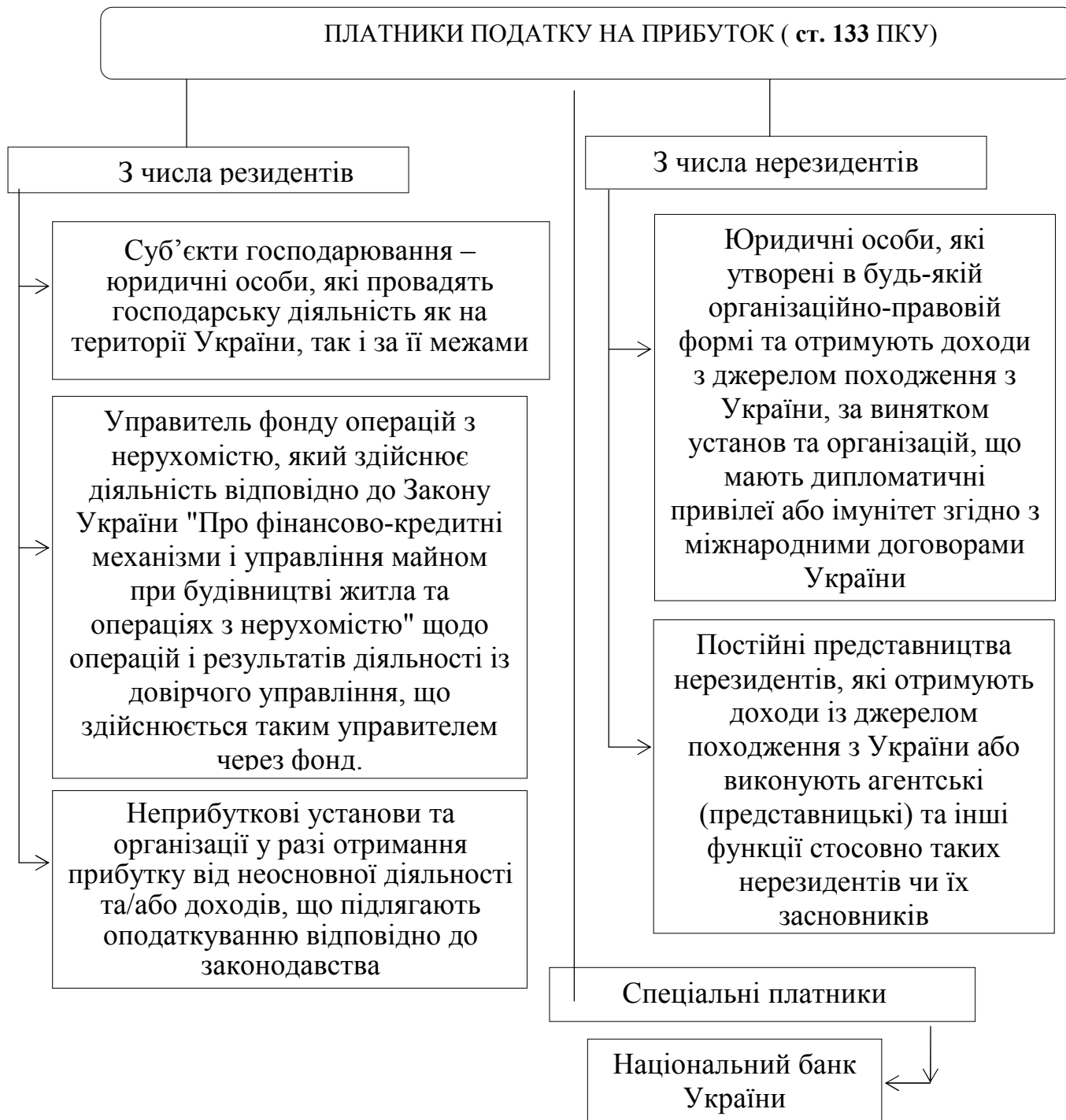

Рисунок 6.1 Перелік платників податку на прибуток згідно ПКУ

Не є платниками податку неприбуткові підприємства, установи та організації. Неприбутковим підприємством, установою та організацією є підприємство, установа та організація (далі - неприбуткова організація), що одночасно відповідає таким вимогам:

- утворена та зареєстрована в порядку, визначеному законом, що регулює діяльність відповідної неприбуткової організації;
- установчі документи якої (або установчі документи організації вищого рівня, на підставі яких діє неприбуткова

організація відповідно до закону) містять заборону розподілу отриманих доходів (прибутків) або їх частини серед засновників (учасників), членів такої організації, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб;

- установчі документи якої (або установчі документи організації вищого рівня, на підставі яких діє неприбуткова організація відповідно до закону) передбачають передачу активів одній або кільком неприбутковим організаціям відповідного виду або зарахування до доходу бюджету у разі припинення юридичної особи (у результаті її ліквідації, злиття, поділу, приєднання або перетворення). Положення цього абзацу не поширюється на об'єднання та асоціації об'єднань співвласників багатоквартирних будинків;
- внесена контролюючим органом до Реєстру неприбуткових установ та організацій.

Зареєстровані установи та організації (новостворені), які подали в установленому порядку документи для внесення до Реєстру неприбуткових установ та організацій під час або протягом 10 днів з дня державної реєстрації та які за результатами розгляду цих документів внесені до Реєстру неприбуткових установ та організацій, для цілей оподаткування вважаються неприбутковими організаціями з дня їх державної реєстрації.

Доходи (прибутки) неприбуткової організації використовуються виключно для фінансування видатків на утримання такої неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами.

Доходи неприбуткових релігійних організацій використовуються також для здійснення неприбуткової (добродійної) діяльності, передбаченої законом для релігійних організацій, у тому числі надання гуманітарної допомоги, здійснення благодійної діяльності, милосердя.

У разі недотримання неприбутковою організацією вимог, така неприбуткова організація зобов'язана подати у строк, визначений для місячного податкового (звітного) періоду, звіт про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації за період з початку року (або з початку визнання організації неприбутковою в установленому порядку, якщо таке визнання відбулося пізніше) по

останній день місяця, в якому вчинено таке порушення, та зазначити і сплатити суму самостійно нарахованого податкового зобов'язання з податку на прибуток. Податкове зобов'язання розраховується виходячи із суми операції (операцій) нецільового використання активів. Така неприбуткова організація виключається контролюючим органом з Реєстру неприбуткових установ та організацій та вважається платником податку на прибуток для цілей оподаткування з першого дня місяця, наступного за місяцем, у якому вчинено таке порушення.

За період з першого дня місяця, наступного за місяцем, у якому вчинено таке порушення, по 31 грудня податкового (звітного) року така неприбуткова організація зобов'язана щокварталу подавати до контролюючого органу податкову декларацію з податку на прибуток (з наростаючим підсумком), сплачувати податок у строк, визначений для квартального періоду та подавати фінансову звітність у порядку, встановленому для платників податку на прибуток.

До неприбуткових організацій, зокрема, можуть бути віднесені:

- бюджетні установи;
- громадські об'єднання, політичні партії, творчі спілки, релігійні організації, благодійні організації, пенсійні фонди;
- спілки, асоціації та інші об'єднання юридичних осіб;
- житлово-будівельні кооперативи (з першого числа місяця, наступного за місяцем, в якому відповідно до закону здійснено прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом житлового будинку і такий житловий будинок споруджувався або придбався житлово-будівельним (житловим) кооперативом), дачні (дачно-будівельні), садівничі та гаражні (гаражно-будівельні) кооперативи (товариства);
- об'єднання співвласників багатоквартирного будинку, асоціації власників жилих будинків;
- професійні спілки, їх об'єднання та організації профспілок, а також організації роботодавців та їх об'єднання;
- сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи, кооперативні об'єднання сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів;
- інші юридичні особи, діяльність яких відповідає вимогам цього пункту.

Не є платниками податку суб'єкти господарювання, що застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності.

6.2. Об'єкт оподаткування

Об'єктом оподаткування є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень цього Кодексу (рис.6.2)

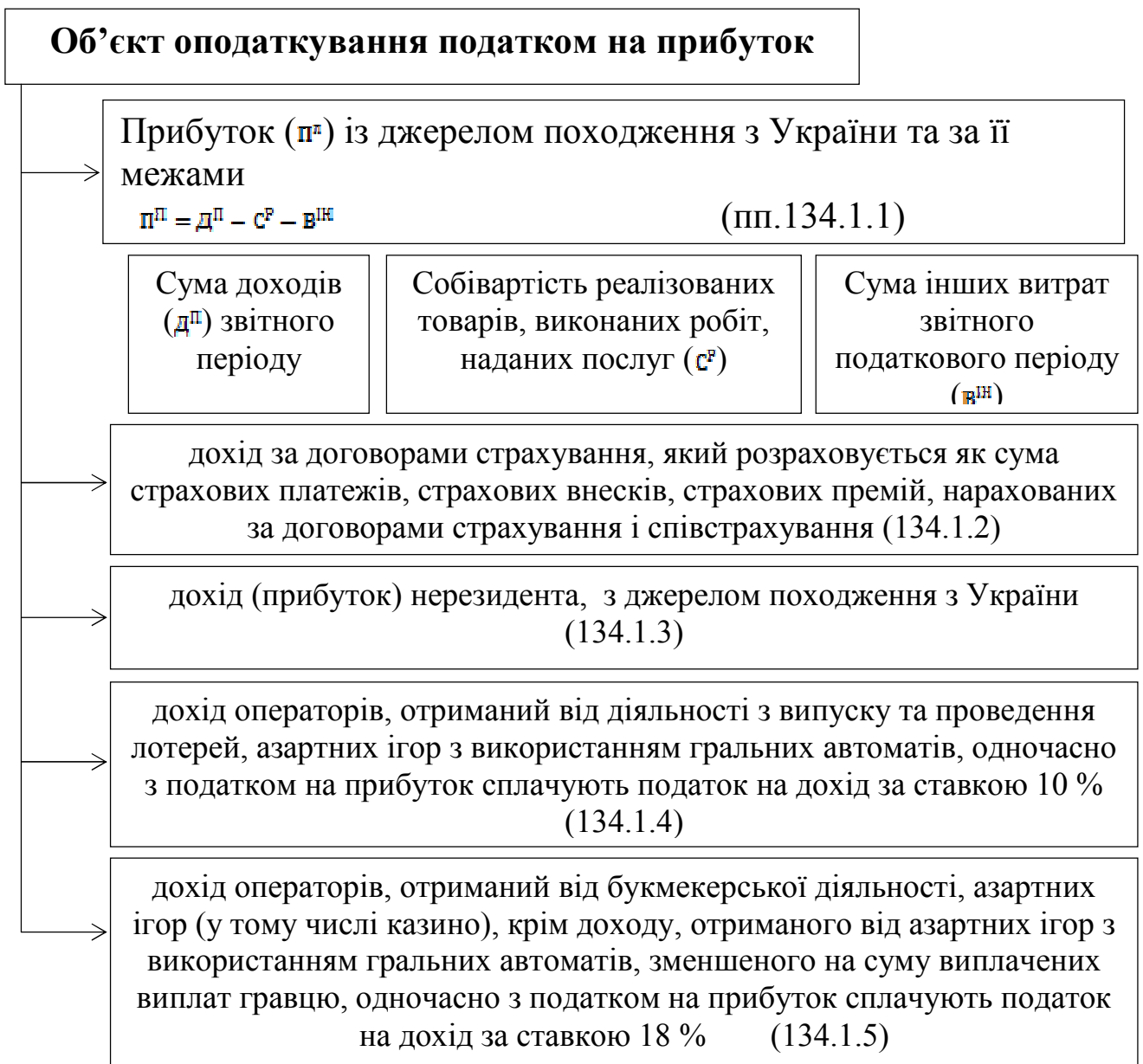

Рисунок 6.2 Об'єкт оподаткування податком на прибуток

Якщо відповідно до вимог ПКУ передбачено здійснення коригування шляхом збільшення фінансового результату до оподаткування, то в цьому разі відбувається:

- зменшення від'ємного значення фінансового результату до оподаткування (збитку);
- збільшення позитивного значення фінансового результату до оподаткування (прибутку).

Якщо відповідно до вимог ПКУ передбачено здійснення коригування шляхом зменшення фінансового результату до оподаткування, то в цьому разі відбувається:

- збільшення від'ємного значення фінансового результату до оподаткування (збитку);
- зменшення позитивного значення фінансового результату до оподаткування (прибутку).

Для платників податку, у яких річний дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бухгалтерського обліку за останній річний звітний (податковий) період не перевищує двадцяти мільйонів гривень, об'єкт оподаткування може визначатися без коригування фінансового результату до оподаткування на усі різниці (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років), визначені відповідно до положень цього розділу.

Платник податку, у якого річний дохід (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бухгалтерського обліку за останній річний звітний (податковий) період не перевищує двадцяти мільйонів гривень, має право прийняти рішення про незастосування коригувань фінансового результату до оподаткування на усі різниці (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років), визначені відповідно до положень цього розділу, не більше одного разу протягом безперервної сукупності років в кожному з яких виконується цей критерій щодо розміру доходу.

Про прийняте рішення платник податку зазначає у податковій звітності з цього податку, що подається за перший рік в такій безперервній сукупності років. В подальші роки такої сукупності коригування фінансового результату також не застосовуються (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років).

Якщо у платника, який прийняв рішення про незастосування коригувань фінансового результату до оподаткування на усі різниці (крім від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років), визначені відповідно до положень ПКУ, в будь-якому наступному році річний дохід (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бухгалтерського обліку за останній річний звітний (податковий) період перевищує двадцять мільйонів гривень, такий платник визначає об'єкт оподаткування починаючи з такого року шляхом коригування фінансового результату до оподаткування на усі різниці.

До річного доходу від будь-якої діяльності, визначеного за правилами бухгалтерського обліку, включається дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), інші операційні доходи, фінансові доходи та інші доходи.

Використана література [1; 13; 15]

Тема 7. Порядок обчислення податку на прибуток. Особливості виникнення різниць.

Програмна анотація

- 7.1. Порядок обчислення податку на прибуток підприємств
- 7.2. Різниці, які виникають при нарахуванні амортизації необоротних активів
- 7.3. Різниці, що виникають при формуванні резервів (забезпечень)

7.1. Порядок обчислення податку на прибуток підприємств

Податок нараховується платником самостійно за ставкою, визначеною ПКУ, від бази оподаткування (ст.137 ПКУ).

Відповідальність за повноту утримання та своєчасність перерахування до бюджету податку, покладається на платників податку, які здійснюють відповідні виплати.

Податковими (звітними) періодами для податку на прибуток підприємств, є календарні: квартал, півріччя, три квартали, рік. При цьому податкова декларація розраховується наростаючим підсумком. Податковий (звітний) період починається з першого календарного дня податкового (звітного) періоду і закінчується останнім календарним днем податкового (звітного) періоду, крім:

1. виробників сільськогосподарської продукції, які можуть обрати річний податковий (звітний) період, який починається з 1

липня минулого звітнього року і закінчується 30 червня поточного звітнього року.

Для цілей оподаткування податком на прибуток до підприємств, основною діяльністю яких є виробництво сільськогосподарської продукції, належать підприємства, дохід яких від продажу сільськогосподарської продукції власного виробництва за попередній податковий (звітний) рік перевищує 50 відсотків загальної суми доходу;

2. у разі якщо особа ставиться на облік контролюючим органом як платник податку протягом податкового (звітнього) періоду, перший податковий (звітний) період розпочинається з дати, на яку припадає початок такого обліку, і закінчується останнім календарним днем такого податкового (звітнього) періоду;

3. якщо платник податку ліквідується (у тому числі до закінчення першого податкового (звітнього) періоду), останнім податковим (звітним) періодом вважається період, на який припадає дата ліквідації.

Річний податковий (звітний) період встановлюється для таких платників податку:

а) платників податку, які зареєстровані протягом звітнього (податкового) року (новостворені), що сплачують податок на прибуток на підставі річної податкової декларації за період діяльності у звітному (податковому) році;

б) виробників сільськогосподарської продукції;

в) платників податку, у яких річний дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за показниками Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід), за попередній річний звітний (податковий) період, не перевищує 20 мільйонів гривень. При цьому до річного доходу від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначеного за показниками Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід), включається дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), інші операційні доходи, фінансові доходи та інші доходи.

Нерезидент щороку може отримувати від контролюючого органу підтвердження українською мовою щодо сплати податку.

Платники податку на дохід: суб'єкти, які здійснюють випуск та проведення лотерей, щоквартально сплачують податок на дохід у порядку і в строки, які встановлені для квартального податкового

(звітнього) періоду з поданням податкової декларації з податку на прибуток.

Базою оподаткування є грошове вираження об'єкту оподаткування.

Базова (основна) ставка податку становить 18 відсотків.

Під час провадження страхової діяльності юридичних осіб - резидентів одночасно із ставкою податку на прибуток, ставки податку на дохід встановлюються у таких розмірах:

- 3 відсотки за договорами страхування від об'єкта оподаткування;
- 0 відсотків за договорами з довгострокового страхування життя, договорами добровільного медичного страхування та договорами страхування у межах недержавного пенсійного забезпечення, зокрема договорів страхування додаткової пенсії.

Ставки 0, 4, 6, 12, 15 і 20 відсотків застосовуються до доходів нерезидентів та прирівняних до них осіб із джерелом їх походження з України.

Під час провадження букмекерської діяльності, азартних ігор (у тому числі казино) одночасно із ставкою податку на прибуток, ставка податку на дохід встановлюється у розмірі:

- 10 відсотків від доходу, отриманого від азартних ігор з використанням гральних автоматів;
- 18 відсотків від доходу, отриманого від букмекерської діяльності, азартних ігор (у тому числі казино), крім доходу, отриманого від азартних ігор з використанням гральних автоматів, зменшеного на суму виплачених виплат гравцю.

Податок на дохід, визначений як об'єкт оподаткування, є частиною податку на прибуток.

Під час провадження діяльності з випуску та проведення лотерей встановлюється ставка податку на дохід від суми доходів, у розмірі 30 відсотків.

7.2. Різниця, які виникають при нарахуванні амортизації необоротних активів

Згідно норм ПКУ об'єкт оподаткування податком на прибуток визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до

національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень III розділу ПКУ (табл.7.1)

Таблиця 7.1 Порядок коригування фінансового результату на різниці, які виникають при нарахування амортизації необоротних активів

Фінансовий результат до оподаткування збільшується (п.138.1 ПКУ)	Фінансовий результат до оподаткування зменшується (п. 138.2 ПКУ)
1	2
на суму нарахованої амортизації основних засобів або нематеріальних активів відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності	на суму розрахованої амортизації основних засобів або нематеріальних активів
на суму уцінки та витрат від зменшення корисності основних засобів або нематеріальних активів, включених до витрат звітного періоду відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності	на суму залишкової вартості окремого об'єкта основних засобів або нематеріальних активів, визначеної з урахуванням положень цієї статті Кодексу, у разі ліквідації або продажу такого об'єкта
на суму залишкової вартості окремого об'єкта основних засобів або нематеріальних активів, визначеної відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, у разі ліквідації або продажу такого об'єкта	на суму дооцінки основних засобів або нематеріальних активів у межах попередньо віднесених до витрат уцінки відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності
на суму залишкової вартості окремого об'єкта невиробничих основних засобів або невиробничих нематеріальних активів, визначеної відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, у разі ліквідації або продажу такого об'єкта	на суму вигід від відновлення корисності основних засобів або нематеріальних активів у межах попередньо віднесених до витрат витрат від зменшення корисності основних засобів або нематеріальних активів відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності

Продовження табл.7.1

на суму витрат на ремонт, реконструкцію, модернізацію або інші поліпшення не виробничих основних засобів чи не виробничих нематеріальних активів, віднесених до витрат відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності"	на суму первісної вартості придбання або виготовлення окремого об'єкта не виробничих основних засобів або не виробничих нематеріальних активів та витрат на їх ремонт, реконструкцію, модернізацію або інші поліпшення, у тому числі віднесених до витрат відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, у разі продажу такого об'єкта не виробничих основних засобів або нематеріальних активів, але не більше суми доходу (виручки), отриманої від такого продажу
---	---

Розрахунок амортизації основних засобів або нематеріальних активів здійснюється відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності з урахуванням обмежень, встановлених ПКУ. При такому розрахунку застосовуються методи нарахування амортизації, передбачені національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, крім "виробничого" методу.

Для розрахунку амортизації відповідно до положень ПКУ визначається вартість основних засобів та нематеріальних активів без урахування їх переоцінки (уцінки, дооцінки), проведеної відповідно до положень бухгалтерського обліку.

Не підлягають амортизації та проводяться за рахунок відповідних джерел:

- вартість гудвілу;
- витрати на придбання/самостійне виготовлення не виробничих основних засобів, не виробничих нематеріальних активів;
- на ремонт, реконструкцію, модернізацію або інші поліпшення не виробничих основних засобів, не виробничих нематеріальних активів.

Термін "не виробничі основні засоби", "не виробничі нематеріальні активи" означають відповідно основні засоби, нематеріальні активи, не призначені для використання в господарській діяльності платника податку".

**Таблиця 7.2 Мінімально допустимі строки амортизації
основних засобів та інших необоротних активів**

Групи	Мінімально допустимі строки корисного використання, років
1	2
група 1 – земельні ділянки	–
група 2 – капітальні витрати на поліпшення земель, не пов’язані з будівництвом	15
група 3 – будівлі	20
споруди	15
передавальні пристрої	10
група 4 – машини та обладнання	5
З них:	
електронно-обчислювальні машини, інші машини для автоматичного оброблення інформації, пов’язані з ними засоби зчитування або друку інформації, пов’язані з ними комп’ютерні програми (крім програм, витрати на придбання яких визнаються роялті, та/або програм, які визнаються нематеріальним активом), інші інформаційні системи, комутатори, маршрутизатори, модулі, модеми, джерела безперебійного живлення та засоби їх підключення до телекомунікаційних мереж, телефони (в тому числі стільникові), мікрофони і рації, вартість яких перевищує 2500 гривень	2
група 5 – транспортні засоби	5
група 6 – інструменти, прилади, інвентар, меблі	4
група 7 – тварини	6
група 8 – багаторічні насадження	10
група 9 – інші основні засоби	12
група 10 – бібліотечні фонди, збереження Національного архівного фонду України	-
група 11 – малоцінні необоротні матеріальні активи	-
група 12 – тимчасові (нетитульні) споруди	5
група 13 – природні ресурси	-
група 14 – інвентарна тара	6
група 15 – предмети прокату	5
група 16 – довгострокові біологічні активи	7

Таблиця 7.3 Строки нарахування амортизації нематеріальних активів

Групи	Строк дії права користування
1	2
група 1 – права користування природними ресурсами (право користування надрами, іншими ресурсами природного середовища, геологічною та іншою інформацією про природне середовище)	Відповідно до правовстановлюючого документа
група 2 – права користування майном (право користування земельною ділянкою, крім права постійного користування земельною ділянкою відповідно до закону, право користування будівлею, право на оренду приміщень тощо)	Відповідно до правовстановлюючого документа
група 3 – права на комерційні позначення (права на торговельні марки (знаки для товарів і послуг), комерційні (фірмові) найменування тощо), крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті	Відповідно до правовстановлюючого документа
група 4 – права на об'єкти промислової власності (право на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, сорти рослин, породи тварин, компонування (топографії) інтегральних мікросхем, комерційні таємниці, в тому числі ноу-хау, захист від недобросовісної конкуренції тощо), крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті	Відповідно до правовстановлюючого документа, але не менш як 5 років
група 5 – авторське право та суміжні з ним права (право на літературні, художні, музичні твори, комп'ютерні програми, програми для електронно-обчислювальних машин, компіляції даних (баз даних), фонограми, відеограми, передач (програми) організацій мовлення тощо), крім тих, витрати на придбання яких визнаються роялті	Відповідно до правовстановлюючого документа, але не менш як 2 роки
група 6 – інші нематеріальні активи (право на ведення діяльності, використання економічних та інших привілеїв тощо)	Відповідно до правовстановлюючого документа
строк дії права користування нематеріального активу відповідно до правовстановлюючого документа не встановлено	Не менше двох та більше 10 років

7.3. Різниці, що виникають при формуванні резервів (забезпечень)

**Таблиця 7.4 Порядок коригування фінансового результату на
різниці, які виникають при нарахування забезпечення для
відшкодування наступних (майбутніх) витрат**

Фінансовий результат до оподаткування збільшується (п.139.1.1 ПКУ)	Фінансовий результат до оподаткування зменшується (п.139.1.2 ПКУ)
<p>на суму витрат на створення забезпечень (резервів) для відшкодування наступних (майбутніх) витрат (крім забезпечення (резерву) витрат на оплату відпусток працівникам, інших виплат, пов'язаних з оплатою праці, та витрат на сплату єдиного соціального внеску, що нараховується на такі виплати) відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності</p>	<p>на суму використання створених забезпечень (резервів) витрат (крім забезпечення (резерву) витрат на оплату відпусток працівникам, інших виплат, пов'язаних з оплатою праці, та витрат на сплату єдиного соціального внеску, що нараховується на такі виплати), сформованого відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності</p>
	<p>майбутніх) витрат (крім забезпечення (резерву) на відпустки працівникам, інших виплат, пов'язаних з оплатою праці, та витрат на сплату єдиного соціального внеску, що нараховується на такі виплати), на яку збільшився фінансовий результат до оподаткування відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності</p>

Таблиця 7.5 Порядок коригування фінансового результату на різниці, які виникають при нарахуванні резерву сумнівних боргів

Фінансовий результат до оподаткування збільшується (п.139.2.1 ПКУ)	Фінансовий результат до оподаткування зменшується (п.139.2.2 ПКУ)
на суму витрат на формування резерву сумнівних боргів відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності	на суму коригування (зменшення) резерву сумнівних боргів, на яку збільшився фінансовий результат до оподаткування відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності
на суму витрат від списання дебіторської заборгованості понад суму резерву сумнівних боргів	на суму списаної дебіторської заборгованості (у тому числі за рахунок створеного резерву сумнівних боргів)

Використана література [1; 13; 15]

Тема 8. Облік акцизного податку

Програмна анотація

8.1. Платники акцизного податку

8.2. Об'єкт оподаткування

8.3. База, ставки та порядок нарахування акцизного податку

8.1. Платники акцизного податку

Акцизний податок – непрямий податок на споживання окремих видів товарів (продукції), визначених як підакцизні, що включається до відпускної ціни таких товарів (продукції), які

реалізуються підприємствами-виробниками, і сплачується покупцями.

Порядок його нарахування та сплати регламентується ст. 212 – 232 розділу VI, підрозд. 5 розд. XX ПКУ.

Платники акцизного податку (ст. 212 ПКУ)

- особа, яка виробляє підакцизні товари (продукцію) на митній території України, у тому числі з давальницької сировини;
- особа - суб'єкт господарювання, яка ввозить підакцизні товари (продукцію) на митну територію України;
- фізична особа - резидент або нерезидент, яка ввозить підакцизні товари (продукцію) на митну територію України в обсягах, що підлягають оподаткуванню, відповідно до митного законодавства;
- особа, яка реалізує підакцизні товари (продукцію), що конфісковані, визнані безхазяйними або за якими не звернувся власник до кінця строку зберігання, та підакцизні товари (продукцію), що за правом успадкування чи на інших законних підставах переходять у власність держави;
- особа, яка реалізує або передає у володіння, користування чи розпорядження підакцизні товари (продукцію), що були ввезені на митну територію України із звільненням від оподаткування до закінчення строку, визначеного законом;
- особа, на яку покладається дотримання вимог митних режимів, що передбачають звільнення від оподаткування, у разі порушення таких вимог;
- особа, на яку покладається виконання умов щодо цільового використання підакцизних товарів (продукції), на які встановлено ставку податку 0 гривень за 1 літр 100-відсоткового спирту, 0 євро за 1000 кг нафтопродуктів у разі порушення таких умов;
- особа, на яку при здійсненні операцій з підакцизними товарами (продукцією), які не підлягають оподаткуванню або звільняються від оподаткування, покладається виконання умов щодо цільового використання підакцизних товарів (продукції) в разі порушення таких умов.

Замовники, за дорученням яких виробляються підакцизні товари (продукція) з давальницької сировини, **сплачують податок виробнику**.

Реєстрація (п..212.3) у контролюючих органах як платника податку суб'єкта господарювання, що здійснює діяльність з виробництва підакцизних товарів (продукції) та/або імпорту алкогольних напоїв та тютюнових виробів, яка підлягає ліцензуванню, здійснюється на підставі відомостей щодо видачі такому суб'єкту відповідної ліцензії.

Органи ліцензування, що уповноважені видавати ліцензії на зазначені види діяльності, зобов'язані надати контролюючому органу за місцезнаходженням юридичних осіб, місцем проживання фізичних осіб - підприємців інформацію про видані, переоформлені, призупинені або анульовані ліцензії у п'ятиденний строк з дня здійснення таких дій.

Особи - суб'єкти господарювання роздрібної торгівлі, які здійснюють реалізацію підакцизних товарів, підлягають обов'язковій реєстрації як платники податку контролюючими органами за місцезнаходженням пункту продажу товарів не пізніше граничного терміну подання декларації акцизного податку за місяць, в якому здійснюється господарська діяльність.

Інші платники підлягають обов'язковій реєстрації як платники податку контролюючими органами за місцезнаходженням юридичних осіб, місцем проживання фізичних осіб - підприємців, не пізніше граничного терміну подання декларації акцизного податку за місяць, в якому розпочато господарську діяльність.

Особи, які здійснюватимуть реалізацію пального, підлягають обов'язковій реєстрації як платники податку контролюючими органами за місцезнаходженням юридичних осіб, місцем проживання фізичних осіб - підприємців до початку здійснення реалізації пального.

Реєстрація платника податку здійснюється на підставі подання особою не пізніше ніж за три робочі дні до початку здійснення реалізації пального заяви, форма якої затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову і митну політику, веде реєстр платників акцизного податку з реалізації пального, в якому міститься інформація про осіб, зареєстрованих платниками акцизного податку

8.2. Об'єкт оподаткування

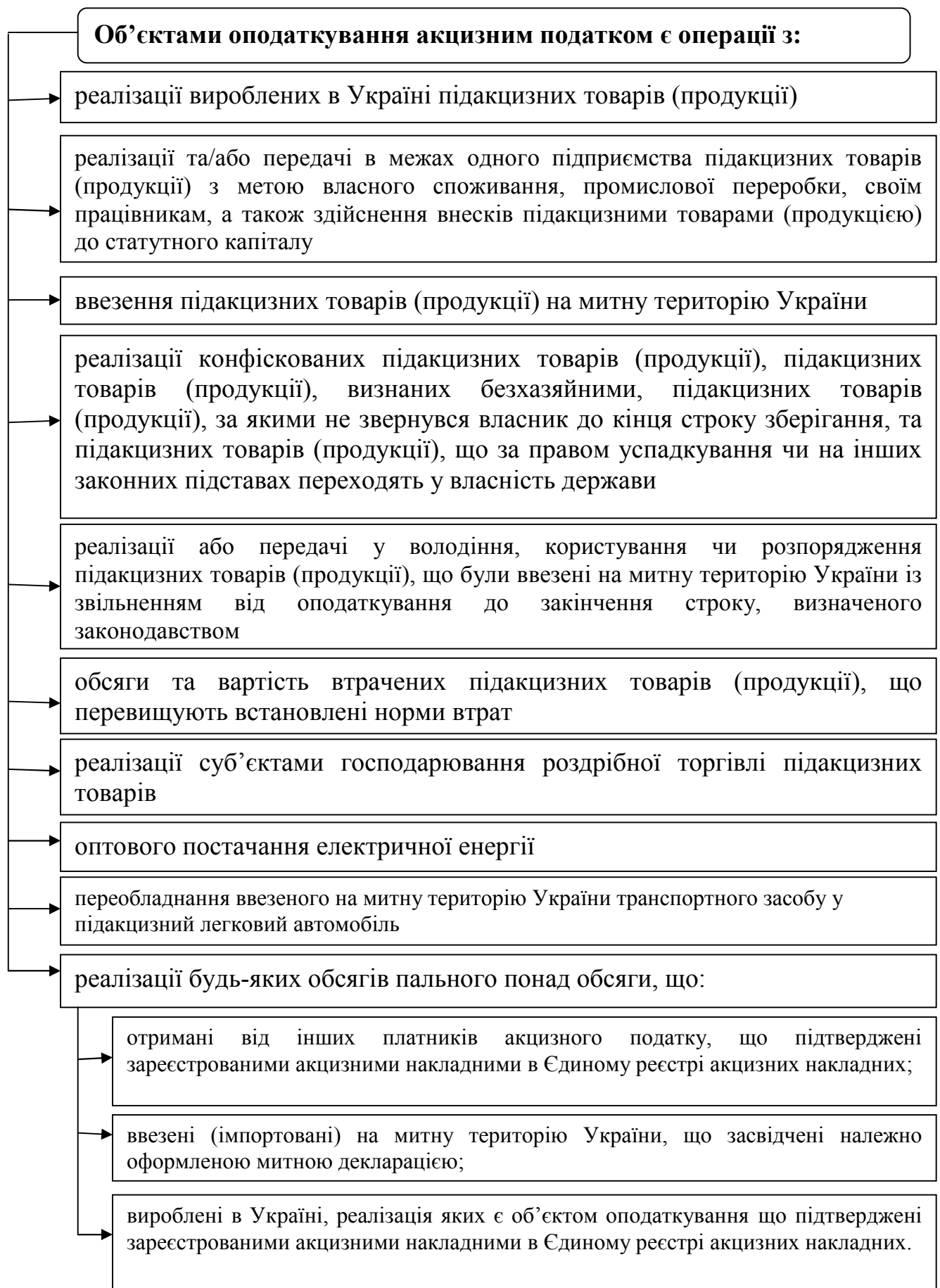

Рисунок 8.1 – Об'єкти оподаткування акцизним податком

Операції з підакцизними товарами, які не підлягають оподаткуванню:

1. Вивезення (експорту) підакцизних товарів (продукції) платником податку за межі митної території України.

Товари (продукція) вважаються вивезеними (експортованими) платником податку за межі митної території України, якщо їх вивезення (експортування) засвідчене належно оформленою митною декларацією, у тому числі, якщо відвантаження відбулося у звітному періоді, а вивезення (експортування) - у наступному звітному періоді і на дату подання декларації з акцизного податку за звітний місяць наявна така митна декларація;

2. Ввезення на митну територію України раніше експортованих підакцизних товарів (продукції), у яких виявлено недоліки, що перешкоджають реалізації цих товарів на митній території країни імпортера, для їх повернення експортеру.

Такі підакцизні товари (продукція) ввозяться їх продавцем (експортером) без подальшої реалізації на митній території України;

3. Реалізації електричної енергії, виробленої кваліфікованими когенераційними установками та/або з відновлюваних джерел енергії.

Операції з підакцизними товарами, які звільняються від оподаткування:

1. реалізації легкових автомобілів для інвалідів, у тому числі дітей-інвалідів, оплата вартості яких здійснюється за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів, коштів фондів загальнообов'язкового державного страхування, а також легкових автомобілів спеціального призначення (швидка медична допомога та для потреб центральних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сферах цивільного захисту, рятувальної справи, пожежної і техногенної безпеки), оплата вартості яких здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів;

2. ввезення підакцизних товарів (продукції) на митну територію України, призначених для офіційного (службового) користування дипломатичними представництвами іноземних держав, консульськими установами іноземних держав та для особистого використання членами дипломатичних представництв іноземних держав, консульських установ іноземних держав виходячи з принципу взаємності стосовно кожної окремої держави.

У разі реалізації на митній території України підакцизних товарів (продукції), що були ввезені із звільненням від оподаткування

відповідно до норм цього підпункту, податок сплачується особами, що реалізують або передають у володіння, користування чи розпорядження такі підакцизні товари (продукцію), не пізніше дати такої реалізації одночасно із сплатою податку на додану вартість за ставками, що діяли на момент подання митної декларації при ввезенні підакцизних товарів (продукції) на митну територію України;

3. ввезення підакцизних товарів (продукції) з-за меж митної території України на митну територію України, якщо при цьому згідно із законом не справляється податок на додану вартість у зв'язку з розміщенням товарів (продукції) у митних режимах: реімпорту, транзиту, тимчасового ввезення, митного складу, вільної митної зони, безмитної торгівлі, переробки на митній території, знищення або руйнування, відмови на користь держави. У разі порушення умов митних режимів, що передбачають повне або часткове звільнення від оподаткування, особа, відповідальна за дотримання режиму, зобов'язана обчислити та сплатити суму податкового зобов'язання. У разі коли в зазначених випадках митним законодавством України передбачається вимога щодо здійснення заходів гарантування, така вимога встановлюється і для цілей акцизного податку. Податок справляється, якщо в подальшому щодо таких товарів (продукції) виникають зобов'язання зі сплати податку на додану вартість;

4. безоплатної передачі для знищення підакцизних товарів (продукції), конфіскованих за рішенням суду та таких, що перейшли у власність держави внаслідок відмови власника, якщо вони не підлягають реалізації (продажу) в установленому законодавством порядку;

5. реалізації та/або передачі в межах одного підприємства підакцизних товарів (продукції), вироблених на митній території України, що використовуються як сировина для виробництва підакцизних товарів (продукції). Ця норма не поширюється на операції з реалізації та/або передачі в межах одного підприємства нафтопродуктів;

6. ввезення на митну територію України підакцизних товарів (продукції), що використовуються як сировина для виробництва підакцизних товарів (продукції, у тому числі сировини), за умови подальшого виготовлення з такої сировини інших підакцизних товарів (продукції, у тому числі сировини), які реалізуються на митній території України або на експорт, та пред'явлення

контролюючому органу ліцензії на право виробництва алкогольних напоїв або тютюнових виробів. Ця норма не поширюється на операції з ввезення пального;

7. ввезення фізичними особами на митну територію України підакцизних товарів (продукції) в обсягах, що не перевищують норм безмитного ввезення, встановлених Митним кодексом України;

8. реалізації безпосередньо вітчизняними виробниками алкогольних напоїв і тютюнових виробів магазинам безмитної торгівлі. Підставою для звільнення від сплати податку продукції, яка призначена для реалізації магазинами безмитної торгівлі, є належно оформлена митна декларація, що оформляється під час відвантаження продукції від такого виробника;

9. ввезення на митну територію України підакцизних товарів (продукції) (крім алкогольних напоїв і тютюнових виробів) як міжнародної технічної допомоги, яка надається відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, або як гуманітарної допомоги, наданої згідно з нормами Закону України "Про гуманітарну допомогу";

10. ввезення акредитованими державними випробувальними лабораторіями та/або суб'єктами господарювання, які мають ліцензії на виробництво тютюнових виробів, еталонних (моніторингових) чи тестових зразків тютюнових виробів (не призначених для продажу вроздріб) для проведення досліджень чи випробувань (калібрування лабораторного обладнання, проведення дегустацій, вивчення фізико-хімічних показників, дизайну);

11. реалізації скрапленого газу на спеціалізованих аукціонах для потреб населення у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

12. реалізація відходів тютюнової сировини за умови документального підтвердження їх утворення та подальшого знищення або утилізації.

13. ввезення на митну територію України неферментованої (непереробленої) тютюнової сировини тютюново-ферментаційними заводами, які здійснюють реалізацію ферментованої (переробленої) тютюнової сировини виробникам тютюнових виробів або її експорт; реалізація тютюнової сировини тютюново-ферментаційним заводам особами, які виробляють тютюнову сировину на митній території України; реалізація ферментованої (переробленої) тютюнової

сировини тютюново-ферментаційними заводами виробникам тютюнових виробів.

8.3. База, ставки та порядок нарахування акцизного податку

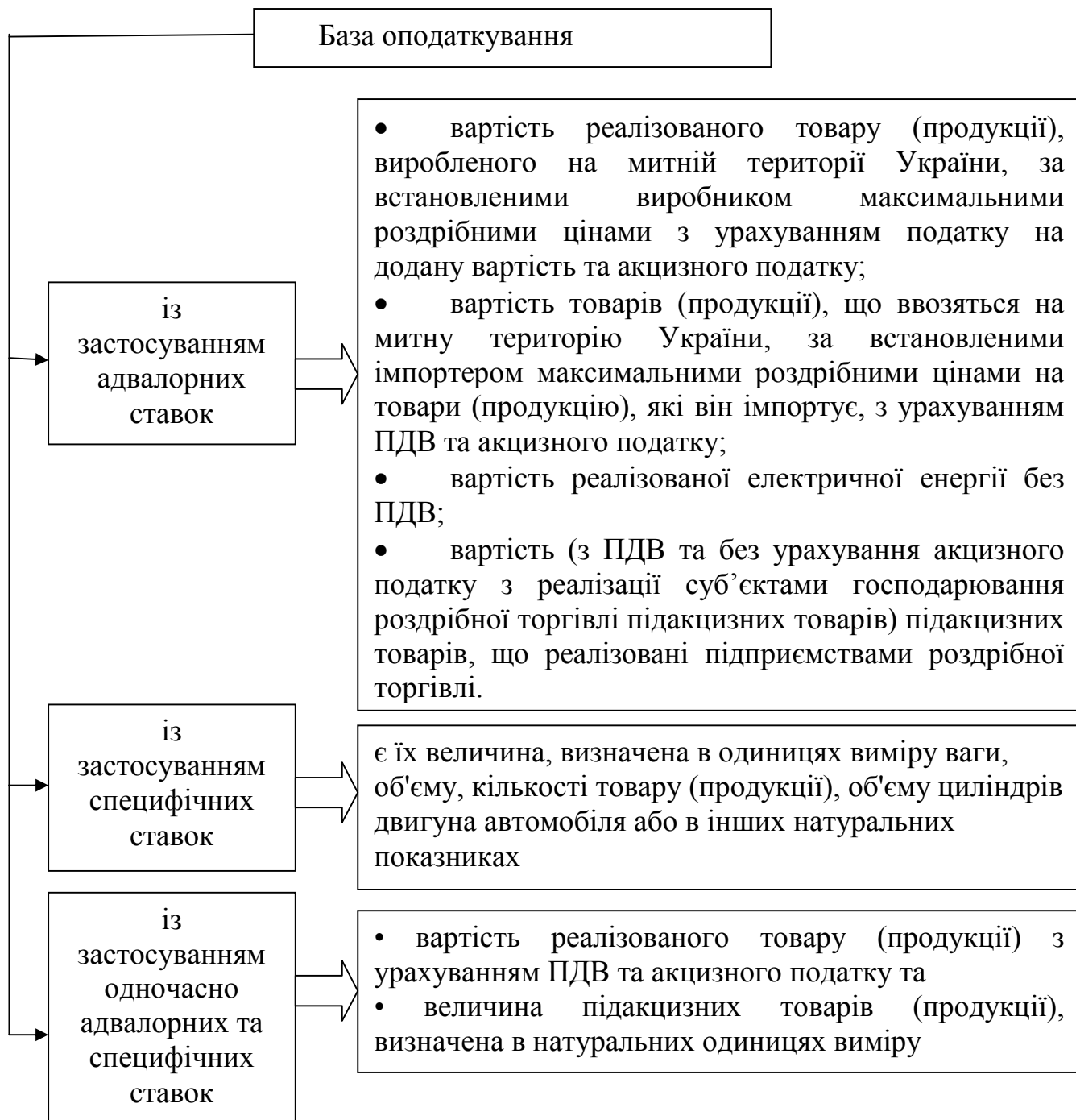

Рисунок 8.2 – База оподаткування акцизним податком

При визначенні бази оподаткування перерахунок іноземної валюти у валюту України здійснюється за курсом валюти України до іноземної валюти, встановлений Національним банком України, що

діє на 0 годин дня подання митної декларації, а у разі, якщо митна декларація не подається, - дня визначення податкових зобов'язань.

Митна вартість товарів, що ввозяться на митну територію України, визначається відповідно до Митного кодексу України.

У разі наявності наднормативних втрат спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового та алкогольних напоїв, допущених з вини виробника під час виробництва підакцизних товарів (продукції), базою оподаткування є вартість (кількість) цих товарів, які можна було б виробити з наднормативно втрачених товарів (продукції).

Норми втрат і виходу спирту етилового, коньячного і плодового, спирту етилового ректифікованого виноградного, спирту етилового ректифікованого плодового, спирту-сирцю виноградного, спирту-сирцю плодового та алкогольних напоїв затверджуються в порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України.

При псуванні, знищенні, втраті підакцизних товарів (продукції), базою оподаткування є вартість та обсяги втрачених товарів (продукції), що перевищують встановлені норми втрат.

Таблиця 8.1 Мінімальне акцизне податкове зобов'язання із сплати акцизного податку з тютюнових виробів

Код товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Опис товару (продукції) згідно з УКТ ЗЕД	Мінімальне акцизне податкове зобов'язання	
		одиниця виміру	сума
2402 20 90 10	Сигарети без фільтра, цигарки	гривень за 1 тис. штук	596,05
2402 20 90 20	Сигарети з фільтром	гривень за 1 тис. штук	596,05

Платник податку при реалізації пального зобов'язаний скласти в електронній формі акцизну накладну за кожним кодом товарної підкатегорії згідно з УКТ ЗЕД реалізованого пального та зареєструвати в Єдиному реєстрі акцизних накладних з дотриманням умови щодо реєстрації у порядку, визначеному законодавством, електронного підпису уповноваженої платником особи.

Платник податку зобов'язаний скласти акцизну накладну на обсяги пального, використаного для власного споживання;

реалізованого та/або використаного для виробництва непідакцизної продукції на умовах, встановлених статтею 229 ПКУ; втраченого як у межах, так і понад встановлені норми втрат; зіпсованого, знищеного, в тому числі внаслідок аварії, пожежі, повені, інших форс-мажорних обставин чи з іншої причини, пов'язаної з природним результатом, а також внаслідок випаровування в процесі виробництва, обробки, переробки, зберігання чи транспортування такого пального.

Платник податку має право зареєструвати акцизні накладні та/або розрахунки коригування, а також коригування до заявок на поповнення обсягу залишку пального в Єдиному реєстрі акцизних накладних на обсяг реалізованого пального за кожним кодом товарної підкатегорії згідно з УКТ ЗЕД (Σ АНакл), обчислений за такою формулою:

$$\Sigma \text{АНакл} = \Sigma \text{АНаклОтр} + \Sigma \text{АМитн} + \Sigma \text{ЗаявкиПоповн} - \Sigma \text{КоригЗаявкиПоповн} - \Sigma \text{АНаклВид} - \Sigma \text{Втрат},$$

де:

Σ АНаклОтр - загальний обсяг пального за отриманими платником податку акцизними накладними, зареєстрованими в Єдиному реєстрі акцизних накладних, та розрахунками коригування до них таких акцизних накладних, зареєстрованими в Єдиному реєстрі акцизних накладних;

Σ АМитн - загальний обсяг пального, ввезеного на митну територію України, оформленого належним чином митними деклараціями, з якого сплачено акцизний податок;

Σ ЗаявкиПоповн - загальний обсяг пального за оформленими та зареєстрованими в системі електронного адміністрування реалізації пального заявками на поповнення обсягу залишку пального, із списанням з облікових карток грошових коштів сплаченого акцизного податку в бюджет, рівних сумі акцизного податку для відповідного обсягу пального;

Σ КоригЗаявкиПоповн - загальний обсяг пального за оформленими та зареєстрованими в системі електронного адміністрування реалізації пального коригуваннями до заявок на поповнення обсягу залишку пального, за якими зменшується попередньо збільшений обсяг залишку пального;

Σ АНаклВид - загальний обсяг пального за виданими платником податку акцизними накладними, зареєстрованими в Єдиному реєстрі акцизних накладних, та розрахунками коригування до таких акцизних накладних, зареєстрованими в Єдиному реєстрі акцизних накладних;

ΣВтрат - загальний обсяг пального втраченого, як в межах, так і понад встановлені норми втрат, зіпсованого, знищеного, включаючи випадки внаслідок аварії, пожежі, повені, інших форс-мажорних обставин чи з іншої причини, пов'язаної з природним результатом, а також внаслідок випаровування в процесі виробництва, обробки, переробки, зберігання чи транспортування такого пального, що засвідчені відповідним актом втрати, псування чи знищення пального.

Акцизні накладні, які передбачають відвантаження пального на умовах, можуть бути виписані в межах ліміту квот, встановлених Кабінетом Міністрів України для отримувачів такого пального.

Використана література [1; 13; 15]

Тема 9. Облік місцевих податків та зборів.

Програмна анотація

9.1. Сутність місцевих податків і зборів

9.2. Характеристика місцевих податків

9.3. Місцеві збори

9.1. Сутність місцевих податків і зборів

До місцевих належать податки та збори, що встановлені відповідно до переліку і в межах граничних розмірів ставок, визначених ПКУ, рішеннями сільських, селищних, міських рад та рад об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, у межах їх повноважень і є обов'язковими до сплати на території відповідних територіальних громад.

До місцевих податків належать:

1. податок на майно;
2. єдиний податок.

До місцевих зборів належать:

1. збір за місця для паркування транспортних засобів;
2. туристичний збір.

Місцеві ради обов'язково установлюють єдиний податок та податок на майно (в частині транспортного податку та плати за землю).

Місцеві ради в межах повноважень, визначених ПКУ, вирішують

питання відповідно до вимог Податкового Кодексу щодо встановлення податку на майно (в частині податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки) та встановлення збору за місця для паркування транспортних засобів, туристичного збору.

Установлення місцевих податків та зборів, не передбачених Кодексом, забороняється.

Зарахування місцевих податків та зборів до відповідних місцевих бюджетів здійснюється відповідно до Бюджетного кодексу України.

9.2. Характеристика місцевих податків

Податок на майно складається з:

1. Податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки;
2. Транспортного податку;
3. Плати за землю.

Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки (ст. 266).

Платниками податку є фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які є власниками об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості.

Якщо об'єкт житлової та/або нежитлової нерухомості перебуває у спільній:

- частковій власності кількох осіб, платником податку є кожна з цих осіб за належну їй частку.

- сумісній власності кількох осіб, але не поділений в натурі, платником податку є одна з таких осіб-власників, визначена за їх згодою, якщо інше не встановлено судом;

- сумісній власності кількох осіб і поділений між ними в натурі, платником податку є кожна з цих осіб за належну їй частку.

Об'єктом оподаткування є об'єкт житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі його частка.

Не є об'єктом оподаткування об'єкти житлової та нежитлової нерухомості, які:

а) перебувають у власності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, а також організацій, створених ними в установленому порядку, що повністю утримуються за рахунок відповідного державного бюджету чи місцевого бюджету і є неприбутковими (їх спільній власності);

б) розташовані в зонах відчуження та безумовного

(обов'язкового) відселення, визначені законом, в тому числі їх частки.

в) використовуються суб'єктами господарювання малого та середнього бізнесу, що провадять свою діяльність в малих архітектурних формах та на ринках;

г) перебувають у власності громадських організацій інвалідів та їх підприємств;

д) перебувають у власності релігійних організацій, статuti (положення) яких зареєстровано у встановленому законом порядку, та використовуються виключно для забезпечення їхньої статутної діяльності, включаючи ті, в яких здійснюють діяльність засновані такими релігійними організаціями добродійні заклади (притулки, інтернати, лікарні тощо), крім об'єктів нерухомості, в яких здійснюється виробнича та/або господарська діяльність;

Базою оподаткування є загальна площа об'єкта житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі його часток.

База оподаткування об'єктів житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі їх часток, які перебувають у власності фізичних осіб, обчислюється контролюючим органом на підставі даних Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, що безоплатно надаються органами державної реєстрації прав на нерухоме майно та/або на підставі оригіналів відповідних документів платника податків, зокрема документів на право власності.

База оподаткування об'єктів житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі їх часток, що перебувають у власності юридичних осіб, обчислюється такими особами самостійно виходячи із загальної площі кожного окремого об'єкта оподаткування на підставі документів, що підтверджують право власності на такий об'єкт.

База оподаткування об'єкта/об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток, що перебувають у власності фізичної особи платника податку, зменшується:

а) для квартири/квартир незалежно від їх кількості - на 60 кв. метрів;

б) для житлового будинку/будинків незалежно від їх кількості - на 120 кв. метрів;

в) для різних типів об'єктів житлової нерухомості, в тому числі їх часток (у разі одночасного перебування у власності платника податку квартири/квартир та житлового будинку/будинків, у тому числі їх часток), - на 180 кв. метрів.

Таке зменшення надається один раз за кожний базовий

податковий (звітний) період (рік).

Базовий податковий (звітний) період дорівнює календарному року.

Податкове зобов'язання за звітний рік з податку сплачується:

а) фізичними особами - протягом 60 днів з дня вручення податкового повідомлення-рішення;

б) юридичними особами - авансовими внесками щокварталу до 30 числа місяця, що настає за звітним кварталом, які відображаються в річній податковій декларації.

Транспортний податок (ст. 267)

Платниками транспортного податку є фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які мають зареєстровані в Україні згідно з чинним законодавством власні легкові автомобілі,

Об'єктом оподаткування є легкові автомобілі, з року випуску яких минуло не більше п'яти років (включно) та середньоринкова вартість яких становить понад 750 розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного) року.

Така вартість визначається центральним органом виконавчої влади, за методикою, затвердженою Кабінетом Міністрів України, виходячи з марки, моделі, року випуску, типу двигуна, об'єму циліндрів двигуна, типу коробки переключення передач, пробігу легкового автомобіля, та розміщується на його офіційному веб-сайті.

Базою оподаткування є легковий автомобіль, що є об'єктом оподаткування

Ставка податку встановлюється з розрахунку на календарний рік у розмірі 25000 гривень за кожен легковий автомобіль, що є об'єктом оподаткування.

Базовий податковий (звітний) період дорівнює календарному року.

Обчислення суми податку з об'єкта/об'єктів оподаткування фізичних осіб здійснюється контролюючим органом за місцем реєстрації платника податку.

Податкове/податкові повідомлення-рішення про сплату суми/сум податку та відповідні платіжні реквізити надсилаються (вручаються) платнику податку контролюючим органом за місцем його реєстрації до 1 липня року базового податкового (звітного) періоду (року).

Щодо об'єктів оподаткування, придбаних протягом року, податок сплачується фізичною особою-платником починаючи з місяця, в якому виникло право власності на такий об'єкт. Контролюючий орган

надсилає податкове повідомлення-рішення новому власнику після отримання інформації про перехід права власності.

У разі переходу права власності на об'єкт оподаткування від одного власника до іншого протягом звітного року податок обчислюється попереднім власником за період з 1 січня цього року до початку того місяця, в якому він втратив право власності на зазначений об'єкт оподаткування, а новим власником - починаючи з місяця, в якому він набув право власності на цей об'єкт.

Контролюючий орган надсилає податкове повідомлення-рішення новому власнику після отримання інформації про перехід права власності.

Транспортний податок сплачується:

а) фізичними особами - протягом 60 днів з дня вручення податкового повідомлення-рішення;

б) юридичними особами - авансовими внесками щокварталу до 30 числа місяця, що наступає за звітним кварталом, які відображаються в річній податковій декларації.

9.3. Місцеві збори

Туристичний збір - це місцевий збір, кошти від якого зараховуються до місцевого бюджету. (ст. 268).

Платниками збору є громадяни України, іноземці, а також особи без громадянства, які прибувають на територію адміністративно-територіальної одиниці, на якій діє рішення сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаної територіальної громади, що створена згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, про встановлення туристичного збору, та отримують (споживають) послуги з тимчасового проживання (ночівлі) із зобов'язанням залишити місце перебування в зазначений строк.

Платниками збору не можуть бути особи, які:

а) постійно проживають, у тому числі на умовах договорів найму, у селі, селищі або місті, радами яких встановлено такий збір;

б) особи, які прибули у відрядження;

в) інваліди, діти-інваліди та особи, що супроводжують інвалідів I групи або дітей-інвалідів (не більше одного супроводжуючого);

г) ветерани війни;

г) учасники ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС;

д) особи, які прибули за путівками (курсівками) на лікування, оздоровлення, реабілітацію до лікувально-профілактичних, фізкультурно-оздоровчих та санаторно-курортних закладів, що мають ліцензію на медичну практику та акредитацію центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я;

е) діти віком до 18 років;

є) дитячі лікувально-профілактичні, фізкультурно-оздоровчі та санаторно-курортні заклади.

Ставка встановлюється у розмірі від 0,5 до 1 відсотка до бази справляння збору.

Базою справляння є вартість усього періоду проживання (ночівлі) в місцях, визначених ПКУ, за вирахуванням податку на додану вартість.

До вартості проживання не включаються витрати на харчування чи побутові послуги (прання, чистка, лагодження та прасування одягу, взуття чи білизни), телефонні рахунки, оформлення закордонних паспортів, дозволів на в'їзд (віз), обов'язкове страхування, витрати на усний та письмовий переклади, інші документально оформлені витрати, пов'язані з правилами в'їзду.

Згідно з рішенням сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаної територіальної громади, що створена згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, справляння збору може здійснюватися:

а) адміністраціями готелів, кемпінгів, мотелів, гуртожитків для приїжджих та іншими закладами готельного типу, санаторно-курортними закладами;

б) квартирно-посередницькими організаціями, які направляють неорганізованих осіб на поселення у будинки (квартири), що належать фізичним особам на праві власності або на праві користування за договором найму;

в) юридичними особами або фізичними особами - підприємцями, які уповноважуються сільською, селищною, міською радою або радою об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, справляти збір на умовах договору, укладеного з відповідною радою.

Податкові агенти справляють збір під час надання послуг, пов'язаних з тимчасовим проживанням (ночівлею), і зазначають суму

сплаченого збору окремим рядком у рахунку (квитанції) на проживання.

Сума туристичного збору, обчислена відповідно до податкової декларації за звітний (податковий) квартал, сплачується щоквартально, у визначений для квартального звітного (податкового) періоду строк, за місцезнаходженням податкових агентів.

Базовий податковий (звітний) період дорівнює календарному кварталу";

Збір за місяця для паркування транспортних засобів (ст. 268-¹)

Платниками збору є юридичні особи, їх філії (відділення, представництва), фізичні особи - підприємці, які згідно з рішенням сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, організують та провадять діяльність із забезпечення паркування транспортних засобів на майданчиках для платного паркування та спеціально відведених автостоянках.

Перелік спеціальних земельних ділянок, відведених для організації та провадження діяльності із забезпечення паркування транспортних засобів, в якому зазначаються їх місцезнаходження, загальна площа, технічне облаштування, кількість місць для паркування транспортних засобів, затверджується рішенням сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, про встановлення збору.

Таке рішення разом з переліком осіб, які уповноважені організувати та провадити діяльність із забезпечення паркування транспортних засобів, надається виконавчим органом сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, контролюючому органу в порядку, встановленому розділом I ПКУ.

Об'єктом оподаткування є земельна ділянка, яка згідно з рішенням сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, спеціально відведена для забезпечення паркування транспортних засобів на автомобільних дорогах загального користування, тротуарах або інших місцях, а також комунальні гаражі, стоянки, паркінги (будівлі, споруди, їх частини), які побудовані за рахунок коштів місцевого

бюджету, за винятком площі земельної ділянки, яка відведена для безоплатного паркування транспортних засобів, передбачених статтею 30 Закону України "Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні".

Базою оподаткування є площа земельної ділянки, відведена для паркування, а також площа комунальних гаражів, стоянок, паркінгів (будівель, споруд, їх частин), які побудовані за рахунок коштів місцевого бюджету.

Ставки збору встановлюються за кожний день провадження діяльності із забезпечення паркування транспортних засобів у гривнях за 1 кв. метр площі земельної ділянки, відведеної для організації та провадження такої діяльності, у розмірі до 0,075 відсотка мінімальної заробітної плати, установлені законом на 1 січня податкового (звітного) року.

При визначенні ставки збору сільські, селищні, міські ради або ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, враховують місцезнаходження спеціально відведених місць для паркування транспортних засобів, площу спеціально відведеного місця, кількість місць для паркування транспортних засобів, спосіб поставлення транспортних засобів на стоянку, режим роботи та їх заповнюваність.

Ставка збору та порядок сплати збору до бюджету встановлюються відповідною сільською, селищною, міською радою або радою об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад.

Сума збору за місця для паркування транспортних засобів, обчислена відповідно до податкової декларації за звітний (податковий) квартал, сплачується щоквартально, у визначений для квартального звітного (податкового) періоду строк, за місцезнаходженням об'єкта оподаткування.

Платник збору, який має підрозділ без статусу юридичної особи, що провадить діяльність із забезпечення паркування транспортних засобів на земельній ділянці не за місцем реєстрації такого платника збору, зобов'язаний зареєструвати такий підрозділ як платника збору у контролюючому органі за місцезнаходженням земельної ділянки.

Базовий податковий (звітний) період дорівнює календарному кварталу.

Використана література [1; 13; 15]

Тема 10. Податковий облік і звітність суб'єктів спрощеної системи оподаткування

Програмна анотація

- 10.1. Загальне поняття спрощеної системи оподаткування
- 10.2. Порядок визначення доходів та їх склад
- 10.3. Ставки єдиного податку
- 10.4. Порядок нарахування і строки сплати єдиного податку. Звітність платників єдиного податку
- 10.5. Порядок переходу на спрощену систему оподаткування та відмови від неї.

10.1. Загальне поняття спрощеної системи оподаткування

Спрощена система оподаткування, обліку та звітності - особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів, встановлених пунктом 297.1 статті 297 ПКУ, на сплату єдиного податку в порядку та на умовах, визначених ПКУ, з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності.

Юридична особа чи фізична особа - підприємець може самостійно обрати спрощену систему оподаткування, якщо така особа відповідає вимогам, встановленим цією главою, та реєструється платником єдиного податку в порядку, визначеному цією главою.

Суб'єкти господарювання, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності, поділяються на 4 групи платників єдиного податку (табл.10.1):

При розрахунку загальної кількості осіб, які перебувають у трудових відносинах з платником єдиного податку - фізичною особою, не враховуються наймані працівники, які перебувають у відпустці у зв'язку з вагітністю і пологами та у відпустці по догляду за дитиною до досягнення нею передбаченого законодавством віку, а також працівники, призвані на військову службу під час мобілізації, на особливий період.

Таблиця 10.1 Поділ суб'єктів господарювання на групи для сплати єдиного податку

Критерій	Групи платників єдиного податку			
	Фізичні особи – підприємці		Фізичні особи – підприємці та юридичні особи	Сільськогосподарські товаровиробники
	перша	друга	третя	четверта
Обсяг доходу протягом календарного року, грн.	300 000 грн	1 500 000 грн	5 000 000 грн.	Не обмежений
Кількість працівників	Не використовують працю найманих осіб	Не використовують працю найманих осіб або кількість осіб, що знаходяться у трудових відносинах,		Кількість осіб, що знаходяться у трудових відносинах не обмежена
		не перевищує 10 осіб	не обмежена	
Вид діяльності	роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках та/або провадять господарську діяльність з надання побутових послуг населенню	надання послуг, у тому числі побутових, платникам єдиного податку та/або населенню, виробництво та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства	не обмежена	товаровиробники, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75%

Не можуть бути платниками єдиного податку першої - третьої груп:

1. суб'єкти господарювання (юридичні особи та фізичні особи - підприємці), які здійснюють:

- діяльність з організації, проведення азартних ігор, лотерей (крім розповсюдження лотерей), парі (букмекерське парі, парі тоталізатора);
- обмін іноземної валюти;

- виробництво, експорт, імпорт, продаж підакцизних товарів (крім роздрібного продажу паливно-мастильних матеріалів в ємностях до 20 літрів та діяльності фізичних осіб, пов'язаної з роздрібним продажем пива та столових вин);
- видобуток, виробництво, реалізацію дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, у тому числі органогенного утворення (крім виробництва, постачання, продажу (реалізації) ювелірних та побутових виробів з дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння, дорогоцінного каміння органогенного утворення та напівдорогоцінного каміння);
- видобуток, реалізацію корисних копалин, крім реалізації корисних копалин місцевого значення;
- діяльність у сфері фінансового посередництва, крім діяльності у сфері страхування, яка здійснюється страховими агентами, визначеними Законом України "Про страхування", сюрвейєрами, аварійними комісарами та аджастерами;
- діяльність з управління підприємствами;
- діяльність з надання послуг пошти (крім кур'єрської діяльності) та зв'язку (крім діяльності, що не підлягає ліцензуванню);
- діяльність з продажу предметів мистецтва та антикваріату, діяльність з організації торгів (аукціонів) виробами мистецтва, предметами колекціонування або антикваріату;
- діяльність з організації, проведення гастрольних заходів;

2. фізичні особи - підприємці, які здійснюють технічні випробування та дослідження, діяльність у сфері аудиту;

3. фізичні особи - підприємці, які надають в оренду земельні ділянки, загальна площа яких перевищує 0,2 гектара, житлові приміщення та/або їх частини, загальна площа яких перевищує 100 квадратних метрів, нежитлові приміщення (споруди, будівлі) та/або їх частини, загальна площа яких перевищує 300 квадратних метрів;

4. страхові (перестрахові) брокери, банки, кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії, довірчі товариства, страхові компанії, установи накопичувального пенсійного забезпечення, інвестиційні фонди і компанії, інші фінансові установи, визначені законом; реєстратори цінних паперів;

5. суб'єкти господарювання, у статутному капіталі яких сукупність часток, що належать юридичним особам, які не є платниками єдиного податку, дорівнює або перевищує 25 відсотків;

6. представництва, філії, відділення та інші відокремлені підрозділи юридичної особи, яка не є платником єдиного податку;

7. фізичні та юридичні особи - нерезиденти;

8. платники податків, які на день подання заяви про реєстрацію платником єдиного податку мають податковий борг, крім безнадійного податкового боргу, що виник внаслідок дії обставин непереборної сили (форс-мажорних обставин).

Не можуть бути платниками єдиного податку четвертої групи:

1. суб'єкти господарювання, у яких понад 50 відсотків доходу, отриманого від продажу сільськогосподарської продукції власного виробництва та продуктів її переробки, становить дохід від реалізації декоративних рослин (за винятком зрізаних квітів, вирощених на угіддях, які належать сільськогосподарському товаровиробнику на праві власності або надані йому в користування, та продуктів їх переробки), диких тварин і птахів, хутряних виробів і хутра (крім хутрової сировини);

2. суб'єкти господарювання, що провадять діяльність з виробництва підакцизних товарів, крім виноматеріалів виноградних (коди згідно з УКТ ЗЕД 2204 29 - 2204 30), вироблених на підприємствах первинного виноробства для підприємств вторинного виноробства, які використовують такі виноматеріали для виробництва готової продукції, а також крім електричної енергії, виробленої кваліфікованими когенераційними установками та/або з відновлюваних джерел енергії (за умови, що дохід від реалізації такої енергії не перевищує 25 відсотків доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) такого суб'єкта господарювання);

3. суб'єкт господарювання, який станом на 1 січня базового (звітного) року має податковий борг, за винятком безнадійного податкового боргу, який виник внаслідок дії обставин непереборної сили (форс-мажорних обставин).

Платники єдиного податку першої - третьої груп повинні здійснювати розрахунки за відвантажені товари (виконані роботи, надані послуги) виключно в грошовій формі (готівковій та/або безготівковій).

10.2. Порядок визначення доходів та їх склад

Таблиця 10.2 Склад доходів платників Єдиного податку

Фізичні особи I, II та III групи	Юридичні особи III групи
1	2
дохід, отриманий протягом податкового (звітного) періоду в грошовій формі (готівковій та/або безготівковій); матеріальній або нематеріальній формі, окрім пасивних доходів у вигляді процентів, дивідендів, роялті, страхових виплат і відшкодувань, а також доходів, отриманих від продажу рухомого та нерухомого майна, яке належить на праві власності фізичній особі та використовується в її господарській діяльності	будь-який дохід, включаючи дохід представництв, філій, відділень такої юридичної особи, отриманий протягом податкового (звітного) періоду в грошовій формі (готівковій та/або безготівковій); матеріальній або нематеріальній формі
	дохід, отриманий від продажу таких основних засобів, який визначається як різниця між сумою коштів, отриманих від продажу основних засобів, та їх залишковою (балансовою) вартістю, що склалася на день продажу
безоплатно отриманих протягом звітного періоду товарів (робіт, послуг), наданих платнику єдиного податку згідно з письмовими договорами дарування та іншими письмовими договорами, за якими не передбачено грошової або іншої компенсації вартості таких товарів (робіт, послуг) чи їх повернення, а також товари, передані платнику єдиного податку на відповідальне зберігання і використані таким платником єдиного податку	
	Для платників ПДВ – сума кредиторської заборгованості, за якою минув строк позовної давності
	вартість реалізованих протягом звітного періоду товарів (робіт, послуг), за які отримана попередня оплата (аванс) у період сплати податків і зборів
сума винагороди повіреного (агента), отримана від надання послуг, виконання робіт за договорами доручення, комісії, транспортного експедирування або за агентськими договорами	

Не є доходом суми податків і зборів, утримані (нараховані) платником єдиного податку під час здійснення ним функцій

податкового агента, а також суми єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, нараховані платником єдиного податку відповідно до закону.

До складу доходу, визначеного цією статтею, не включаються:

- 1) суми податку на додану вартість;
- 2) суми коштів, отриманих за внутрішніми розрахунками між структурними підрозділами платника єдиного податку;
- 3) суми фінансової допомоги, наданої на поворотній основі, отриманої та поверненої протягом 12 календарних місяців з дня її отримання, та суми кредитів;
- 4) суми коштів цільового призначення, що надійшли від Пенсійного фонду та інших фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, з бюджетів або державних цільових фондів, у тому числі в межах державних або місцевих програм;
- 5) суми коштів (аванс, передоплата), що повертаються покупцю товару (робіт, послуг) - платнику єдиного податку та/або повертаються платником єдиного податку покупцю товару (робіт, послуг), якщо таке повернення відбувається внаслідок повернення товару, розірвання договору або за листом-заявою про повернення коштів;
- 6) суми коштів, що надійшли як оплата товарів (робіт, послуг), реалізованих у період сплати інших податків і зборів, встановлених цим Кодексом, вартість яких була включена до доходу юридичної особи при обчисленні податку на прибуток підприємств або загального оподаткованого доходу фізичної особи - підприємця;
- 7) суми податку на додану вартість, що надійшли у вартості товарів (виконаних робіт, наданих послуг), відвантажених (поставлених) у період сплати інших податків і зборів, встановлених цим Кодексом;
- 8) суми коштів та вартість майна, внесені засновниками або учасниками платника єдиного податку до статутного капіталу такого платника;
- 9) суми коштів у частині надмірно сплачених податків і зборів, встановлених цим Кодексом, та суми єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, що повертаються платнику єдиного податку з бюджетів або державних цільових фондів;

10) дивіденди, отримані платником єдиного податку - юридичною особою від інших платників податків, оподатковані в порядку, визначеному цим Кодексом.

Дохід визначається на підставі даних обліку, який ведеться відповідно до статті 296 ПКУ.

Визначення доходу здійснюється для цілей оподаткування єдиним податком та для надання права суб'єкту господарювання зареєструватися платником єдиного податку та/або перебувати на спрощеній системі оподаткування.

При визначенні обсягу доходу, що дає право суб'єкту господарювання зареєструватися платником єдиного податку та/або перебувати на спрощеній системі оподаткування в наступному податковому (звітному) періоді, не включається дохід, отриманий як компенсація (відшкодування) за рішенням суду за будь-які попередні (звітні) періоди.

Право на застосування спрощеної системи оподаткування в наступному календарному році мають платники єдиного податку за умови неперевикнення протягом календарного року обсягу доходу, встановленого для відповідної групи платників єдиного податку.

Таблиця 10.3 Дата отримання доходу платниками Єдиного податку

Вид доходу	Дата визнання
Реалізація товарів (робіт та послуг)	дата надходження коштів у грошовій (готівковій або безготівковій) формі
Продаж основних засобів	дата надходження коштів
Безоплатне отримання товарів (робіт, послуг)	дата підписання платником єдиного податку акта приймання-передачі
Списання кредиторської заборгованості, за якою минув строк позовної давності	дата списання кредиторської заборгованості
отримання попередньої оплати (авансу) у період сплати інших податків і зборів	дата відвантаження товарів (виконання робіт, надання послуг, за які отримано аванс у період сплати інших податків і зборів
Продаж з використанням торговельних автоматів	дата вилучення з таких торговельних апаратів та/або подібного обладнання грошової виручки
Продаж через торговельні автомати здійснюється з використанням жетонів, карток та/або інших замінників грошових знаків	дата продажу таких жетонів, карток та/або інших замінників грошових знаків, виражених у грошовій одиниці України

10.3. Ставки єдиного податку

Ставки єдиного податку (ст.293 ПКУ) для платників *першої групи* встановлюються у відсотках (фіксовані ставки) до розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого законом на 1 січня податкового (звітного), *другої групи* - у відсотках (фіксовані ставки) до розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня податкового (звітного), *третьої групи* - у відсотках до доходу (відсоткові ставки).

Фіксовані ставки єдиного податку встановлюються сільськими, селищними, міськими радами або радами об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, для фізичних осіб - підприємців, які здійснюють господарську діяльність, залежно від виду господарської діяльності, з розрахунку на календарний місяць:

1) для першої групи платників єдиного податку - у межах до 10 відсотків розміру прожиткового мінімуму;

2) для другої групи платників єдиного податку - у межах до 20 відсотків розміру мінімальної заробітної плати.

Відсоткова ставка єдиного податку для платників третьої групи встановлюється у розмірі:

1) 3 відсотки доходу - у разі сплати ПДВ згідно з ПКУ;

2) 5 відсотків доходу - у разі включення податку на додану вартість до складу єдиного податку.

Ставка єдиного податку встановлюється для платників єдиного податку першої - третьої групи (фізичні особи - підприємці) у розмірі 15 відсотків:

1) до суми перевищення обсягу доходу, визначеного ПКУ;

2) до доходу, отриманого від провадження діяльності, не зазначеної у реєстрі платників єдиного податку, віднесеного до першої або другої групи;

3) до доходу, отриманого при застосуванні іншого способу розрахунків, ніж зазначений у ПКУ;

4) до доходу, отриманого від здійснення видів діяльності, які не дають права застосовувати спрощену систему оподаткування;

5) до доходу, отриманого платниками першої або другої групи від провадження діяльності, яка не передбачена ПКУ.

Ставки єдиного податку для платників третьої групи (юридичні особи) встановлюються у подвійному розмірі ставок:

1) до суми перевищення обсягу доходу, визначеного ПКУ;

2) до доходу, отриманого при застосуванні іншого способу розрахунків, ніж зазначений у ПКУ;

3) до доходу, отриманого від здійснення видів діяльності, які не дають права застосовувати спрощену систему оподаткування.

У разі здійснення платниками єдиного податку першої і другої груп кількох видів господарської діяльності застосовується максимальний розмір ставки єдиного податку, встановлений для таких видів господарської діяльності.

У разі здійснення платниками єдиного податку першої і другої груп господарської діяльності на територіях більш як однієї сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, застосовується максимальний розмір ставки єдиного податку, встановлений ПКУ для відповідної групи таких платників єдиного податку.

Для платників єдиного податку четвертої групи розмір ставок податку з одного гектара сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду залежить від категорії (типу) земель, їх розташування та становить (у відсотках бази оподаткування):

1. для ріллі, сіножатей і пасовищ (крім ріллі, сіножатей і пасовищ, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях, а також сільськогосподарських угідь, що перебувають в умовах закритого ґрунту) - 0,95;

2. для ріллі, сіножатей і пасовищ, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях, - 0,57;

3. для багаторічних насаджень (крім багаторічних насаджень, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях) - 0,57;

4. для багаторічних насаджень, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях, - 0,19;

5. для земель водного фонду - 2,43;

6. для сільськогосподарських угідь, що перебувають в умовах закритого ґрунту, - 6,33.

Перелік гірських зон та поліських територій визначається Кабінетом Міністрів України.

10.4. Порядок нарахування і строки сплати єдиного податку.

Звітність платників єдиного податку

Таблиця 10.4 Порядок нарахування, сплати та подання звітності за єдиним податком

Показник	Групи платників єдиного податку			
	Фізичні особи-підприємці		Фізичні та юридичні особи	Сільгоспвиробники
	перша	друга	третя	четверта
1	2	3	4	5
Звітний період	Календарний рік	Календарний рік	Календарний квартал	Календарний рік
Дата початку податкового періоду	з першого числа першого місяця податкового (звітного) періоду			
Дата закінчення податкового періоду	останній календарним днем останнього місяця податкового (звітного) періоду			
Для суб'єктів господарювання, які перейшли на спрощену систему оподаткування	перший податковий (звітний) період починається з першого числа місяця, що настає за наступним податковим (звітним) кварталом, у якому особу зареєстровано платником єдиного податку, і закінчується останнім календарним днем останнього місяця такого періоду			період з дня державної реєстрації до 31 грудня того ж року
Порядок нарахування	Сільські, селищні та міські ради	За декларацією – самостійно		За кадастром – самостійно
Порядок сплати	авансовим внеском до 20 числа поточного місяця (за місяць, квартал або рік, але не більш як до кінця поточного звітного року)	протягом 10 календарних днів після граничного строку подання податкової декларації за податковий (звітний) квартал		30 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) кварталу, у таких розмірах: I квартал – 10 %; II квартал – 10 %; III квартал – 50 %; IV квартал – 30 %
Єдиний податок, нарахований за перевищення обсягу доходу	сплачується протягом 10 календарних днів після граничного строку подання податкової декларації за податковий (звітний) квартал			

Продовження табл. 10.4

1	2	3	4
Місце сплати	за місцем податкової адреси		за місцем розташування земельної ділянки
Місце подання декларації	за місцезнаходженням платника податку		за місцезнаходженням платника податку та місцем розташування земельної ділянки податкову декларацію
Строки подання податкової декларації	Протягом 60 календарних днів після закінчення (звітнього) податкового року	Протягом 40 календарних днів після закінчення (звітнього) податкового кварталу	Не пізніше 20 лютого поточного року

У податковій декларації з єдиного податку окремо відображаються обсяг доходу, оподаткований за ставками, визначеними для платників єдиного податку першої та другої груп, обсяг доходу, оподаткований за ставкою 15 %, обсяг доходу, оподаткований за новою ставкою єдиного податку, обраною згідно з умовами, визначеними ПКУ.

10.5. Порядок переходу на спрощену систему оподаткування та відмови від неї

Для обрання або переходу на спрощену систему оподаткування суб'єкт господарювання подає до контролюючого органу заяву.

Заява подається за вибором платника податків, якщо інше не передбачено ПКУ, в один з таких способів:

- 1) особисто платником податків або уповноваженою на це особою;
- 2) надсилається поштою з повідомленням про вручення та з описом вкладення;
- 3) засобами електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису підзвітних осіб у порядку, визначеному законодавством;
- 4) державному реєстратору як додаток до заяви про державну реєстрацію, що подається для проведення державної реєстрації

юридичної особи або фізичної особи - підприємця. Електронна копія заяви, виготовлена шляхом сканування, передається державним реєстратором до контролюючого органу одночасно з відомостями з заяви про державну реєстрацію на проведення державної реєстрації юридичної особи або фізичної особи - підприємця згідно із Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань".

Таблиця 10.5 Порядок переходу на спрощену систему оподаткування та відмови від неї

Дія	Дата
Обрання для I та II груп	з першого числа місяця, наступного за місяцем, у якому відбулися подання заяви та державна реєстрація
Обрання для III групи – не платника ПДВ	з дня їх державної реєстрації
Реорганізація при наявності непогашених податкових зобов'язань	з першого числа місяця, наступного за податковим (звітним) кварталом, у якому здійснено погашення таких податкових зобов'язань чи податкового боргу
Перехід	один раз протягом календарного року
Відмова від застосування	Після подання до контролюючого органу заяви не пізніше ніж за 10 календарних днів до початку нового календарного кварталу (року)

Використана література [1; 13; 15]

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Податковий Кодекс України [Електронний ресурс] : кодекс України від 02 грудня 2010 р. № 2755 – VI. ; станом на 15.04.2017. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. – Дата останнього доступу : 23.05.2017. – Назва з екрану.
2. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] : кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV ; станом на 11.06.2017. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>. – Дата останнього доступу : 23.05.2017. – Назва з екрану.
3. Земельний кодекс України [Електронний ресурс] : кодекс України від 25.10.2001 р. № 2768-III, ; станом на 04.06.2017. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>. – Дата останнього доступу : 23.05.2017. – Назва з екрану.
4. Митний кодекс України [Електронний ресурс] : кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI, станом на 01.01.2017. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>. – Дата останнього доступу : 23.05.2017. – Назва з екрану.
5. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс] : кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV, станом на 10.06.2017. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>. – Дата останнього доступу : 23.05.2017. – Назва з екрану.
6. Про зовнішньоекономічну діяльність [Електронний ресурс] : закон України від 16.04.1991 № 959-XII ; станом на 03.01.2017. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/959-12>. – Дата останнього доступу : 23.05.2017. – Назва з екрану.
7. Про ціни і ціноутворення [Електронний ресурс] : закон України від 21.06.2012 р. № 5007 – VI ; станом на 24.06.2015. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5007-17>. – Дата останнього доступу : 23.05.2017. – Назва з екрану.
8. Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість [Електронний ресурс] : постанова Міністерства фінансів України від 14.11.2014 р. № 1130 / Міністерство

- фінансів України. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1456-14/paran7#n7>. – Дата останнього доступу : 23.05.2017. – Назва з екрану.
9. Порядок ведення Єдиного реєстру податкових накладних [Електронний ресурс] : постанова Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2010 р. № 1246/ Міністерство фінансів України. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1246-2010-%D0%BF>. – Дата останнього доступу : 23.05.2017. – Назва з екрану.
 10. Про затвердження форми податкової накладної та Порядку заповнення податкової накладної [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 31.12.2015 № 1307 / Міністерство фінансів України. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0137-16>. – Дата останнього доступу : 23.05.2017. – Назва з екрану.
 11. Про затвердження форм податкових декларацій платника єдиного податку [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 19.06.2015 № 578 / Міністерство фінансів України. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0799-15>. – Дата останнього доступу : 23.05.2017. – Назва з екрану.
 12. Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку податку на додану вартість [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 01.07.1997 р. № 141 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 24.12.2004 р. № 818) / Міністерство фінансів України. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0284-97>. – Дата останнього доступу : 23.05.2017. – Назва з екрану.
 13. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток» [Електронний ресурс] : наказ Міністерства фінансів України від 28 грудня 2000 р. № 353 / Міністерство фінансів України. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01>. – Дата останнього доступу : 23.05.2017. – Назва з екрану.
 14. Деякі питання електронного адміністрування податку на додану вартість [Електронний ресурс] : постанова Кабінету міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 569 / Кабінет міністрів України. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу :

- <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/569-2014-%D0%BF>. – Дата останнього доступу : 23.05.2017. – Назва з екрану.
15. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [Електронний ресурс] : інструкція : затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 / Міністерство фінансів України. – Електрон. текст. дан. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>. – Дата останнього доступу : 23.05.2017. – Назва з екрану.

Навчальне видання

Лагодієнко Наталя Володимирівна

ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ В ОПОДАТКУВАННЯ

Курс лекцій

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 8,43

Тираж 50 прим.

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету
54020, м.Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.